

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General

संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन महानिर्देशनालय

Phone: 4258174
4266034
4255707

A.G. Fax : 977-1-4268309

Fax : 977-1-4262798

Post Box : 13328

बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल

Babar Mahal, Kathmandu, Nepal

मिति: २०७५/१२/२९

पत्र संख्या: २०७५/७६

च.नं.

विषय: लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

श्री प्रमुखज्यू/अध्यक्षज्यू,
नगर/गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय,

नेपालको संविधानको धारा २४१ बमोजिम त्यस कार्यपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) बमोजिम यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । उक्त प्रतिवेदन लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(३) र दफा २२ बमोजिम कारवाहीको लागि अनुरोध छ ।

(सुवर्णप्रसाद ढकाल)

नायब महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको सन्देश

नेपालको संविधानको धारा २४१ बमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालय र लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा १० बमोजिम पूर्णस्वामित्व भएको संगठित संस्थाको नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षणको क्रममा ऐनको दफा ४ बमोजिम महालेखापरीक्षकले ती निकायको एक एक गरी वा बीच बीचमा छड्के वा केही प्रतिशतमात्र परीक्षण गर्ने गरी लेखापरीक्षणको तरिका, क्षेत्र र अवधि तोकी लेखापरीक्षण गर्न, त्यसबाट प्राप्त तथ्य दर्शाउन, आलोचना गर्न र आर्थिक विवरणउपर रायसहितको प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने कानूनी व्यवस्था छ।

टंकमणि शर्मा, दंगाल
महालेखापरीक्षक

यस वर्ष ७५३ वटा स्थानीय तहमध्ये ७४७ स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी देखिएका व्यहोराको सारांश महालेखापरीक्षकको ५६ औं वार्षिक प्रतिवेदनमा समेत समावेश गरिएको छ। ६ वटा स्थानीय तहको लेखा सेस्ता पेश नभएकाले लेखापरीक्षण सम्पन्न हुन सकेन। आर्थिक कारोबार, वित्तीय व्यवस्थापन, कार्यक्रम सञ्चालन, कानूनको पालना सम्बन्धमा गर्नुपर्ने सुधार र असुल फछ्यौट गर्नुपर्ने विषय समावेश गरी प्रत्येक स्थानीय तहलाई बेग्लाबेग्लै लेखापरीक्षण प्रतिवेदन दिने व्यवस्था मिलाएको छु। लेखापरीक्षणका क्रममा अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता, लेखापरीक्षण मानदण्ड, निर्देशिकाबमोजिम प्रचलित ऐन, कानून, निर्णय समेतका आधारमा परीक्षण मूल्याङ्कन गरिएको छ। प्रदेश र जिल्ला स्तरीय छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रममा स्थानीय तहका प्रमुख, लेखाउत्तरदायी अधिकृत तथा अन्य पदाधिकारीबाट प्राप्त सूचना र सुझावलाई प्रतिवेदन तयार गर्दा ध्यान दिइएको छ।

आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को स्थानीयतहको लेखापरीक्षणबाट मूलतः पारित भएका कानूनहरू स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित नभएको, दरबन्दी बमोजिम कर्मचारीको पदपूर्ति नभएको, सार्वजनिक खरिद ऐनको पालना नभएको, प्रदेश कानूनले तोकेभन्दा फरक/विपरीत पदाधिकारीलाई सेवा सुविधा भुक्तानी गरेको, योजना छनौट, सञ्चालन र भुक्तानीमा समस्या देखिएको, वितरणमुखी र अनुत्पादक क्षेत्रमा खर्च भएको, आन्तरिक आय तथा राजस्व सङ्कलन व्यवस्थित नदेखिएको, आन्तरिक आयको तुलनामा अत्यधिक प्रशासनिक खर्च भएको, आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रभावकारी नभएको, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली व्यवस्थित नभएको, वित्तीय जवाफदेहिताको स्तरमा सुधार गर्नुपर्ने जस्ता व्यहोराहरू रहेका छन्।

लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) अनुसार महालेखापरीक्षकले प्रत्येक गाउँपालिका र नगरपालिकाको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी सकेपछि अलग अलग लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने र ऐनको दफा २०(३) मा स्थानीय तहको प्रचलित कानूनबमोजिम गाउँसभा वा नगरसभामा पेश गरी छलफल गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। स्थानीय तहको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औल्याइएका व्यहोरा उपर छलफल गरी टुङ्गो लगाउँदा लेखापरीक्षणको मूल्य मान्यता एवं स्वार्थ बाझिने व्यवहार नहुने आस्वस्ततासँगै स्थानीय तहको प्रतिवेदन कार्यान्वयनको सुनिश्चितताको अपेक्षा गर्दछु। यो स्थानीय तहको सम्बन्धमा दोस्रो प्रतिवेदन हो। संघीय प्रणाली अन्तर्गत स्थानीय तहमा सार्वजनिक स्रोतको समुचित उपयोग गर्दै विकास निर्माण र सेवा प्रवाहका कार्यलाई उत्कृष्ट नमूनाको रूपमा सञ्चालन गर्न अवसर प्राप्त भएको छ। यद्यपी नयाँ संरचनामा भौतिक, वित्तीय तथा जनशक्ति अभाव जस्ता चुनौति र समस्याका कारण अपेक्षाकृत प्रगति हुन सकेको देखिँदैन। त्यसैले प्रतिवेदनमा समावेश भएका व्यहोरा र सुझावहरूको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको शासकीय व्यवस्था सञ्चालनमा सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरेको छु।

अन्त्यमा, संवैधानिक जिम्मेवारीअनुसार लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने क्रममा सुझाव दिई सहयोग गर्ने स्थानीय तहका प्रमुख, उप-प्रमुख, लेखाउत्तरदायी अधिकृतहरू लगायत नागरिक समाज र सञ्चारकर्मीहरूप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु। साथै, अहोरात्र खटिई समयमै लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन तयार गर्न योगदान गर्ने कार्यालयका सम्पूर्ण कर्मचारीलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु।

संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन महा-निर्देशनालय

पत्र संख्या : २०७५।७६

च.नं. : ९७२

मिति: २०७५।१२।१५

श्री प्रमुखज्यू,
कालीगण्डकी गाँउपालीका,
स्याङ्गजा ।

विषय: लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

यस कार्यालयबाट कालीगण्डकी गाँउपालीकालको आर्थिक वर्ष २०७४।७५ को पेश भएका वित्तीय विवरण र सोसँग सम्बन्धित कागजात लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन पक्षको जिम्मेवारी - आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ तथा प्रचलित कानून तथा अभ्यास अनुरूप लेखा राख्ने र राख्न लगाउने, लेखा विवरण तयार गर्ने गराउने कार्यका साथै आर्थिक प्रशासन सञ्चालन गर्ने तथा प्रस्तुतीकरण गर्ने जिम्मेवारी व्यवस्थापन पक्षको रहेको छ ।

लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी - प्रस्तुत वित्तीय विवरणहरु उपर लेखापरीक्षणको आधारमा राय व्यक्त गर्नु लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी हो । लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ तथा महालेखा परीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेको सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड र अन्य मार्गदर्शन तथा अन्य प्रचलित कानूनको आधारमा गरिएको छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका प्रमाणहरु लेखापरीक्षण राय व्यक्त गर्ने आधार उपलब्ध गराउन पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ ।

कैफियत सहितको लेखापरीक्षण राय व्यक्त गर्ने आधार - कैफियत सहितको लेखापरीक्षण राय व्यक्त गर्ने आधारका रूपमा सञ्चित कोष विवरणमा सारभूत असर पार्ने व्यहोराहरु निम्नानुसार छन् :

१. लेखापरीक्षणबाट रु.१९ लाख ३८ हजार बेरुजू देखिएको छ । सोमध्ये असुल गर्नुपर्ने रु.१ लाख २७ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु.८ लाख ६३ हजार, प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रु.४८ हजार र पेशकी रु.९ लाख रहेको छ ।
२. आमदानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुन सकेन ।
३. लेखापरीक्षणमा देखिएका व्यहोराहरुका सम्बन्धमा मिति २०७५।०९।१३ मा जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रिया सहितको प्रमाण कागजातका आधारमा फछ्यौट भएका दफाहरु हटाई कायम व्यहोराको अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पाना सत्र (१७) यसैसाथ संलग्न छ ।

कैफियत सहितको लेखापरीक्षण राय - कैफियत सहितको लेखापरीक्षण रायले त्यहाँको सञ्चित कोष विवरणमा पर्ने असर र लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोराहरु बाहेक आर्थिक वर्ष २०७४।७५ को आर्थिक कारोबार, लेखा तथा प्रतिवेदन आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५ र नियमावली, २०६४ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा प्रचलित कानूनबमोजिम रहेको छ ।

(सुवर्णप्रसाद ढकाल)
नायब महालेखापरीक्षक

कालीगण्डकी गाँउपालिका
लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

२०७४।७५

परिचय : स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारीणी र न्यायीक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न र स्थानीय सरकारको संचालन गर्ने उद्देश्यले गाउँपालीकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने हरेक कार्यमा सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका हरेक काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई लाभको वितरणमा सुलभ र गुणस्तरिय सेवा प्रदान गर्नु गाउँपालिकाको उद्देश्य रहेको छ । यस पालीका अर्न्तगत ७ वडा रहेको ३९ सभा सदस्य ७३.५१ व.की.मी.क्षेत्रफल, २१७२८ जनसंख्या, गण्डकी प्रदेशमा अवस्थित छ ।

१ स्थानीय संचितकोष: स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६९ र ७२ वमोजिम कालीगण्डकी गाँउपालीकाले प्राप्त गरेको आय, अनुदान तथा साहायता र स्थानीय सरकार संचालन भएका आय-व्यय हिसावको आर्थिक वर्ष २०७४।०७५ को समग्र संचित कोषको संक्षिप्त अवस्था निम्न वमोजिम रहेको छ :

कालीगण्डकी गाँउपालीका
संचितकोषको विवरण
आर्थिकवर्ष २०७४।०७५

सि.नं.	आयतर्फ		सि.नं.	व्ययतर्फ	
	विवरण	रकम		विवरण	रकम
१	गतवर्षको जिम्मेवारी		१	चालु खर्च	१९५६८९२०४
	क) नगद		२	पूँजीगतखर्च	९६२७६८६६
	ख) बैंक	६३५४७९४	३	कोष खर्च (निकाशाफिर्ता)	४९०१४५७
२	राजस्व (आन्तरिक आय)		४	मौज्दात	
	क) आन्तरिक राजस्व	४६७३१६२		नगदमौज्दात	
३	वित्तीय हस्तान्तरण			बैंक मौज्दाततर्फ	४०३३४८३५
	क) वित्तीय समानीकरण अनुदान	१३७०८४०००		समानिकरण अनुदान बैंक (संचितकोष)	३९६४७४००
	ख) सशर्त अनुदान	१२४८१९०००		धरौटी मौज्दात	१०३०००
	विषयगत निकायबाट प्राप्त रकम	६४१६८४०६		शसर्त मौज्दातफिर्ता गर्नुपर्ने	५७९०७५
	धरौटी आय	१०३०००		फिनल्याण्ड सरकार मौज्दात	५३६०
	जम्मा	३३७२०२३६२		जम्मा	३३७२०२३६२

सि.नं.	विवरण	रकम																		
२.	खर्च गर्ने अख्तियारी र कार्यविधि : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७३ वमोजिम सभावाट वजेट स्वीकृत भएको सात दिन भित्र प्रमुख वा अध्यक्षले प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतलाई वजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्ने व्यवस्था छ । प्रशासकिय अधिकृतले १५ दिन भित्र वडा सचिव अधिकृत भए कार्यक्रम र वजेट सहित प्रचलित कानून वमोजिम खर्च गर्ने अख्तियारी दिनुपर्ने व्यवस्था छ । आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को आय व्ययको प्रक्षेपण २०७४ असार २८ मा सभावाट स्वीकृत भएको र स्वीकृत भएको ७ दिन भित्र नै प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतलाई खर्च गर्ने अख्तियारी उपलब्ध गराएको देखिन्छ । खर्च गर्ने आर्थिक कार्यविधि नवनाएको कारण आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ वमोजिम संचालन गर्ने उल्लेख गरेको छ ।																			
३.	वजेट पेश गर्ने तथा पारित गर्ने: स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ वमोजिम स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई आषाढ १० गते भित्र सभामा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । आय व्ययको अनुमान साथ गत वर्षको वास्तविक आय व्यय, चालु आर्थिक वर्षको अन्तिम सम्ममा हुने आय व्ययको संशोधित अनुमान तथा आगामी आर्थिक वर्षको योजना तथा कार्यक्रम र आय व्ययको अनुमानित विवरण सभामा पेश गरी १५ दिन भित्र छलफल सम्पन्न गरी आषाढ भित्र नै पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर नगर सभाले चालु आर्थिक वर्षको आय व्ययको अनुमान र आगामी आर्थिक वर्षमा संचालन हुने योजना तथा कार्यक्रम र आय व्ययको अनुमानित विवरण २०७४ आषाढ १० भित्र सम्पन्न नगरी २०७४ आषाढ २८ गते मात्र प्रक्षेपण स्वीकृत गरेको छ । अगामी आर्थिक वर्षको आय व्ययको अनुमान कानूनले तोकेको समयविधि भित्र सम्पन्न गर्ने व्यवस्था तर्फ ध्यानाकर्षण गरिएको छ । यो वर्ष सरोकारवाला समेतको सभाले देहाय वमोजिम आ.व. २०७४/७५ को आय तथा व्ययको अनुमान पेश गरेको छ :																			
३.१	यस वर्ष गाउँसभाले देहाय वमोजिमको वजेट प्रस्तावित गरेको अवस्था छ : <table border="1"> <thead> <tr> <th>सि.नं.</th> <th>शिर्षक</th> <th>रकम</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>संघीय सरकार वित्तिय समानीकरण अनुदान</td> <td>१३७०८४०००.००</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने सशर्त अनुदान</td> <td>११६४२७०००.००</td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>नगरपालिकाको आन्तरिक आम्दानी</td> <td>७२४७५०.००</td> </tr> <tr> <td>४</td> <td>राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने आय</td> <td>१५००००००.००</td> </tr> <tr> <td></td> <td>कुल आय</td> <td>२६९२३५७५०</td> </tr> </tbody> </table>	सि.नं.	शिर्षक	रकम	१	संघीय सरकार वित्तिय समानीकरण अनुदान	१३७०८४०००.००	२	संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने सशर्त अनुदान	११६४२७०००.००	३	नगरपालिकाको आन्तरिक आम्दानी	७२४७५०.००	४	राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने आय	१५००००००.००		कुल आय	२६९२३५७५०	
सि.नं.	शिर्षक	रकम																		
१	संघीय सरकार वित्तिय समानीकरण अनुदान	१३७०८४०००.००																		
२	संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने सशर्त अनुदान	११६४२७०००.००																		
३	नगरपालिकाको आन्तरिक आम्दानी	७२४७५०.००																		
४	राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने आय	१५००००००.००																		
	कुल आय	२६९२३५७५०																		
३.२	आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को लागी सभाले देहाय वमोजिम खर्च हुने अनुमान पेश गरेको देखिन्छ । <table border="1"> <thead> <tr> <th>सि.नं.</th> <th>शिर्षक</th> <th>रकम</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>प्रशासनिक खर्च</td> <td>३४२४४७२७.००</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>संस्थागत क्षमता विकास</td> <td>४८५०००००.००</td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>वडा स्तरिय योजना</td> <td>७०८१००००.००</td> </tr> <tr> <td>४</td> <td>सशर्त अनुदान खर्च</td> <td>११५६८१०२३</td> </tr> <tr> <td></td> <td>जम्मा</td> <td>२६९२३५७५०</td> </tr> </tbody> </table>	सि.नं.	शिर्षक	रकम	१	प्रशासनिक खर्च	३४२४४७२७.००	२	संस्थागत क्षमता विकास	४८५०००००.००	३	वडा स्तरिय योजना	७०८१००००.००	४	सशर्त अनुदान खर्च	११५६८१०२३		जम्मा	२६९२३५७५०	
सि.नं.	शिर्षक	रकम																		
१	प्रशासनिक खर्च	३४२४४७२७.००																		
२	संस्थागत क्षमता विकास	४८५०००००.००																		
३	वडा स्तरिय योजना	७०८१००००.००																		
४	सशर्त अनुदान खर्च	११५६८१०२३																		
	जम्मा	२६९२३५७५०																		
३.३	अनुमानमा घटी आय : पालिकाले पेश गरेको आय व्ययको अनुमानमा आन्तरिक आय तर्फ कर, सेवा शुल्क, दस्तुर वापत अनुमानित रु. ७ लाख २५ हजारमा आय प्राप्त हुने प्रक्षेपण गरेकोमा आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा रु.४६७३०००/- अर्थात अनुमानको तुलनामा ५ गुणा बढी आय प्राप्त गरेको छ । आयको अनुमान र वास्तविक प्राप्ती बीच धेरै फरक परेको कारण पहिचान गरी तथा वास्तविक श्रोतको यथार्थता निराकरण गरी आय आर्जन गर्ने तर्फ विशेषरूपले ध्यान दिन आवश्यक देखिएको छ । पालिकाले रु.१ करोड ५० लाख राजस्व																			

सि.नं.	विवरण	रकम																								
	वाडफाँडवाट आय प्राप्त गर्ने अनुमान गरेकोमा सो रकम प्राप्त भएको देखिएन । (रु. लाखमा)																									
३.४	वडा स्तरिय योजना तथा नगर स्तरिय योजनामा रु.७ करोड ८ लाख ६० हजारको चालु तथा पुँजिगत योजनाको वाँडफाँड देहाय अनुसार गरेको छ । <table border="1"> <thead> <tr> <th>कार्यक्रम</th> <th>रकम</th> <th>योजना</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>आर्थिक विकास</td> <td>१३४६५</td> <td>८६</td> </tr> <tr> <td>सामाजिक विकास</td> <td>२००५०</td> <td>९२</td> </tr> <tr> <td>पूर्वाधार</td> <td>२२५००</td> <td>१२५</td> </tr> <tr> <td>वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन</td> <td>५१३५</td> <td>६०</td> </tr> <tr> <td>वित्तीय व्यवस्थापन तथा सुशासन</td> <td>२९८०</td> <td>२९</td> </tr> <tr> <td>संस्थागत विकास र सेवा प्रवाह</td> <td>६७३०</td> <td>६२</td> </tr> <tr> <td>जम्मा</td> <td>७०८६०</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	कार्यक्रम	रकम	योजना	आर्थिक विकास	१३४६५	८६	सामाजिक विकास	२००५०	९२	पूर्वाधार	२२५००	१२५	वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	५१३५	६०	वित्तीय व्यवस्थापन तथा सुशासन	२९८०	२९	संस्थागत विकास र सेवा प्रवाह	६७३०	६२	जम्मा	७०८६०		
कार्यक्रम	रकम	योजना																								
आर्थिक विकास	१३४६५	८६																								
सामाजिक विकास	२००५०	९२																								
पूर्वाधार	२२५००	१२५																								
वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	५१३५	६०																								
वित्तीय व्यवस्थापन तथा सुशासन	२९८०	२९																								
संस्थागत विकास र सेवा प्रवाह	६७३०	६२																								
जम्मा	७०८६०																									
३.५	योजना वाँडफाँड गर्दा ठुला योजनालाई प्राथमिकीकरण गरेको देखिएन । शुरुमा वडास्तरिय कूल योजना र गा.पा.स्तरिय योजना ४५४ रहेकोमा पुनः योजना थप गरी ५०० भन्दा बढी योजना बनाई रकमको वर्गिकरण तथा वितरण गरेको देखिन्छ । धेरै र साना रकम योजना बनाई कार्य गर्दा उपलब्धीको सम्पादन गर्न कठिनाई हुन जाने देखिँदा ठुला पूर्वाधार जन्य योजना छनौट गरिनु आवश्यक देखिन्छ ।																									
३.६	पालीकाले राजस्व वाँडफाँडवाठ रु.१ करोड ५० लाख आय प्राप्त गर्ने अनुमान गरेकोमा त्यो वर्ष आमदानी नभई प्रक्षेपण मिलेको देखिएन । आयको अनुमानको प्रक्षेपणलाई वास्तविक बनाईनुपर्दछ ।																									
३.७	प्रस्तावित व्यय अनुमान वमोजिम शिर्षक वर्गिकरण गरी खर्च व्यवस्थापन गरिनुपर्ने व्यवस्था छ । सभाले २०७४।३।२८ मा प्रशासनिक खर्च वापत रु.३४२४४७२।०० खर्च हुने व्यय प्रक्षेपण गरेकोमा रु.२२७९३९५२।०० खर्च लेखेको छ । व्ययमा घटेको खर्च शिर्षकलाई संशोधन गरी पुँजिगतमा रकमान्तर व्यवस्था अपनाउनुपर्नेमा अपनाएको देखिएन । शुरुमा विनियोजन भएका योजनामा भएको रकम वृद्धिको संशोधनमा खर्चको सभावाट अनुमोदन भएको नदेखिँदा अनुमोदन गरी खर्च गरेको रकम नियमित गर्नुपर्दछ ।																									
४.	आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ वमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो कार्यालयवाट सम्पादन गरिने कार्य मितव्ययी, प्रभावकारी, नियमितता र दक्षतापूर्ण ढंगवाट सम्पादन गर्न र वित्तिय प्रतिवेदन प्रणालीलाई विश्वसनिय बनाउन तथा प्रचलित कानून वमोजिम कार्य सम्पादन गर्न आ-आफ्नो कामको प्रकृती अनुसारको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने व्यवस्था छ । गाँउपालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण सम्बन्धि निर्देशिका तयार गरेको छैन । कार्यलाई प्रभावकारी, नियमित र दक्षतापूर्ण ढंगवाट सम्पादन गरी उत्तम नतिजा लिन तत्काल आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली सम्बन्धि निर्देशिका तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने देखिन्छ । सभावाट सार्वजनिक लेखा समिति गठन गरी आय व्ययको हिसाव परीक्षण गरेको छैन । समयमै आन्तरिक लेखापरीक्षण गरी श्रेस्ता हिसाव पेश गर्नुपर्नेमा आन्तरिक लेखापरीक्षण समेत भएको पाइएन ।																									
५.	श्रोत अनुमान तथा बजेट सिमा : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ वमोजिम गाउँपालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय, राजश्व वाँडफाँडवाट प्राप्त हुने रकम, अनुदान, ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण तथा सोको सन्तुलित वितरणको खाका र बजेट सिमा निर्धारण गर्न ४ सदस्यीय समिति गठनको व्यवस्था छ । उक्त समितिले आयको प्रक्षेपण, सन्तुलित वितरणमा बजेट सिमा निर्धारण, बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन गर्नुपर्ने र कार्यपालिकामा पेश गर्ने कानुनी व्यवस्था रहेकोमा विषयगत क्षेत्र तथा पूर्वाधार क्षेत्रमा रकम विनियोजन गरी योजना छनौट तथा सोको प्राथमिकीकरण गरी आंशिक																									

सि.नं.	विवरण						रकम
	रुपमा कार्यान्वयनमा ल्याएता पनि ठुला पूर्वाधार क्षेत्रलाई वजेटको प्राथमिकतामा नराखेको देखिन्छ । साना, ठुला, मझौला पूर्वाधार क्षेत्रको विकासमा वजेट व्यवस्थापन गरी आगामी दिनमा कार्यान्वयनमा ल्याउन कार्यक्रमलाई छनौटमा राखिनु पर्दछ । वजेट तथा श्रोतको प्राथमिकता तयार गरी योजना कार्यान्वयनमा ल्याउन आवश्यक छ । संस्थागत क्षमता विकास र वडास्तरिय योजनामा रु.११९३१००००।०० खर्च हुने प्रक्षेपण गरेकोमा रु.८६३७१०६२।०० खर्च भएको देखिन्छ ।						
६.	वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६७ मा ४ सदस्यीय वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन गरी आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिककरण, विषय क्षेत्रगत कार्यक्रम र कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिन कार्यक्रमको आपसि तादम्यता तथा परिपुरकता मिलाउने व्यवस्था छ । विनियोजन गरेको आय व्यय अनुमानको स्थितिमा निम्नानुसार देखिएको छ :						
	क) वित्तीय समानिकरण तर्फ						
	शिर्षक	वजेट	जम्मा	निकाशा	खर्च	वाँकी	
	समानीकरण चालु	३४२४४७२७	३४२४४७२७	३४२४४७२७	२२७९३९५२	११४५०७७५	
	समानीकरण पूँजी	११९३१००००	११९३१००००	११९३१००००	८६३७१०६२	३२९३८९३८	
	जम्मा			१५३५५४७२७	१०९१६५०१४		
	ख) सशर्त / विषयगत / निकाशा खर्चको स्थिति						
	सि.नं.	विषय	वजेट	निकासा	खर्च	वाँकी	कोष फिर्ता
	१	शिक्षा (सशर्त)	११०८५४०००	११०८५४०००	१०९७६६९४३	१०८७०५७	१०८७०५७
	२	स्वास्थ्य (चालु) (सशर्त)	१२१८८०००	१२१८८०००	११६०८९२५	५७९०७०	०
	३	कृषि	८९००००	८९००००	८९००००	०	०
		पशु	८८७०००	८८७०००	८८७०००	०	०
		जम्मा	१२४८१९०००	१२४८१९०००	१२३१५२८६८	६८७७७६	१०८७०५७
				०		२	७
	ग) विषयगत लाईन आइटम						
	सि.नं.	विषय	वजेट	निकासा	खर्च	वाँकी	कोष फिर्ता
	३	स्थानीय स्वायत्त चालु	८७९०००	८७९०००	८७९०००	०	०
	४	स्थानीय स्वायत्त पूँजिगत	६०००००	६०००००	६०००००	०	०
		ग्र.खा.पा.पूँजिगत	९३४७५७८	९३४७५७८	९३०५८०४	४१७७४	०
	६	ग्र.खा.पा.चालु	२३०३८२८	२३०३८२८	२२९७९९७	५८३१	०
	७	सडक बोर्ड नेपाल	५१२८६०	१५४०००	१५४०००	०	०
	८	संस्कृति पवर्द्धन । पर्यटन	१००००००	१००००००	१००००००	०	०
	१०	सामाजिक सुरक्षा	५४४३००००	४९८८४००	४६०६९६००	३८१४४००	३८१४४००
		कुल जम्मा	६९०७३२६६	६४१६८४०६	६०३०६४०१	३८६२००५	३८१४४००

सि.नं.	विवरण						रकम
	घ) अन्य तर्फ						
सि.नं.	विवरण	जिम्मेवारी	आम्दानी	जम्मा	फिर्ता । खर्च	वाँकी	
१	धरौटी		१०३०००	१०३०००	०	१०३०००	
२	आन्तरिक आय	६३५४७९३	४६७३१६२	११०२७९५ ५	संचित कोष फिर्ता	०	
	जम्मा						
	गाउँसभाले छुट्टयाएको उल्लेख भए बमोजिम क्षेत्रगत पूँजिगत योजना तर्फ रु.११ करोड ९३ लाख १० हजार छुट्टयाएकोमा रु.३ करोड २९ लाख ३९ हजार खर्च नभई बजेट कार्यान्वयनमा नआएको देखिन्छ । समानीकरण बजेट अनुमान यथार्थपरक र प्राथमिकता एवं सन्तुलनमा आधारित हुनुपर्ने देखिन्छ । खर्चको योजना तयार गर्ने तर उपलब्धीमा कमजोर हुन जाने स्थितिले बजेट कार्यान्वयनमा नआउन सक्ने हुदाँ प्रक्षेपित खर्च, उपलब्धी र कार्यान्वयनको तादात्म्यता मिलाई अपेक्षित प्रगति लिन आवश्यक छ ।						
७.	<p>वित्तीय जवाफदेहिता एवम उत्तरदायित्व र कानूनको पालना : आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ५ मा अधिकार प्राप्त अधिकारीले सरकारी रकम निकासी दिँदा वा खर्च गर्दा नियमितता, मितव्ययीता कार्यदक्षता, प्रभावकारीता र औचित्यको दृष्टिकोणले आम्दानी, खर्च, लेखा र त्यसको जिन्सी, नगद मौज्जात तथा आर्थिक कारोबार गर्नुपर्दछ एवं प्रचलित कानून पालना गरीएको छ भन्ने कुरामा विश्वस्त हुनुपर्ने र सोहि नियमावलीको नियम ५ बमोजिम कामको प्रकृति अनुरूप आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी लागू गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । त्यसैगरी प्रचलित कानूनमा व्यवस्था भएका प्रावधानहरूको पालना हुनुपर्दछ । यस वर्ष वित्तीय जवाफदेहिता तथा उत्तरदायित्व र कानूनको पालनाको स्थिती मूल्याङ्कन गर्दा निम्नानुसार रहेको पाइयो :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● वार्षिक खरिद योजना तयार नभएको, (सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ८) ● आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम ५०(३) बमोजिम जिन्सी मालसमानको लिलाम/मर्मत नभएको ● आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम ९५(२) बमोजिम उद्देश्य प्राप्तीमा आई पर्ने सम्भावित जोखिम क्षेत्रहरूको पहिचान र सो निराकरणको लागि कार्यक्रम व्यवस्थित नगरेको , ● निजामती सेवा ऐन २०४९ को दफा ५(क) बमोजिम प्रत्येक निजामती पदको कार्य विवरण बनाई लागू नगरेको , ● सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) नियमावली, २०६५ बमोजिम तालुक कार्यलयले निरीक्षण नगरेको, ● गुनासो पेटिकाको प्रयोगत गरी गुनासो वा उजुरीको अभिलेख राखी सो को व्यवस्थापन नगरेको । ● राजस्वको लगत तयार नगरेको, ● वडामा उठ्ने राजस्वको लक्ष्य निर्धारण नगरेको, ● प्रतिस्पर्धात्मक खरिद अवलम्बन नगरेको, ● योजना छनौट भए तापनि सम्झौता भई कार्यान्वयनमा नल्याएको, ● वितरणमूखी कार्यक्रमलाई बढुवा दिएको, 						

सि.नं.	विवरण	रकम
	<ul style="list-style-type: none"> ● पूँजिगत खर्चमा प्राथमिकता नअपनाएको , ● स साना योजनालाई प्राथमिकता दिएको, ● Non filler लाई मूल्य अभिवृद्धि कर भूक्तानी गरेको, ● कोषहरुको कार्यविधि कानून नवनाएको, ● उपभोक्ताको योगदान न्यूनरूपले जुटाएको, ● धरौटीको आयूगत वर्गिकरण नगरेको, ● कर तथा शुल्कको ठोस आधार निर्माण नगरेको, ● संस्थागत क्षमता विकासमा घटी प्रगति गरेको, ● उपभोक्ताको खरिद सामान परिमाण र नापी तथा उपयोग नभिडेको, ● न्यायीक समितिवाट मुद्दाको किनारा लगाउन वाँकी देखिएको , ● चालु प्रकृतिका खर्चलाई पूँजिगत खर्चमा विनियोजन गरेको, ● कार्यनीतिगत व्यवस्थामा अपेक्षित प्रगति लिन नसकेको, ● राजस्व प्राप्तीको दायरालाई प्राथमिकीकरण नगरेको ● राजस्वको अनुमान र प्राप्ती प्रक्षेपणमूखी र दायरामुखी बनाउन नसकेको ● तलवी प्रतिवेदन पारीतमा पूर्णता कायम नगरेको ● प्राप्ती तथा भूक्तानीको खर्च सार्वजनिकीकरण नगरेको, ● विद्यार्थी तथा शिक्षक अनूपात नभिडेको मर्जरको कार्यक्रम अगाडी नवढाएको ● अवकास कोष सम्वन्धि कानूनी व्यवस्था पालना नगरेको, ● आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको निर्देशिका बनाई कार्यान्वयनमा नल्याएको, ● एकिकृत सम्पत्ति विवरण र जिन्सीको एकत्रित लगत र निरीक्षण नगरेको, ● लक्षित समूह खर्चलाई नियन्त्रणमा ल्याउन नसकेको । <p>नियमको अनुसरण गरी कार्य नगरेका कारण वित्तीय उत्तरदायित्व एवम जवाफदेहिता र कानूनको पालनामा कमी आएको हुँदा जिम्मेवार पदाधिकारीले कामको प्रकृति अनुरूप आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गर्ने र कानूनको पालना गराउने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ । वित्तीय जवाफदेहिता सम्वन्धि सूचकांक यसै साथ संलग्न छ ।</p>	
८.	<p>आन्तरिक ऋण : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६८ बमोजिम गाउँपालिकाले वित्त आयोगको सिफारिसमा सम्वन्धित सभावाट स्वीकृत गरी उत्पादनशिल, रोजगारमुलक, आन्तरिक आयवृद्धि तथा पूँजिगत कार्यका लागि आन्तरिक ऋण लिन सक्ने व्यवस्था छ । यस नगरपालिकाले यो वर्ष आन्तरिक ऋण लिएको देखिएन ।</p>	
९.	<p>धरौटी : रु.१०३००।०० धरौटी आयमा खर्च नभई सोही वरावर मौज्जात वाँकी देखाएको छ । धरौटीको आर्थिक वर्ष वाइज आयू वर्गिकरण नगरेको, पुरानो धरौटी आवश्यक कार्यविधि पुरा नगरी मौज्जातमा साथै ल्याएको, धरौटी राख्नेको पुरा विवरण नखुलाएको देखिन्छ । धरौटीको यथार्थ विवरण तयार गरी दिनुपर्ने दायित्व हिसावको अद्यावधिक गरिनु पर्दछ ।</p>	
१०.	<p>स्थानीय तथ्यांक र अभिलेख : स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ११ बमोजिम पालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेख र सोको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाले स्थानीय तथ्यांक सम्वन्धी नीति, कानून र सोको मापदण्ड बनाएको देखिएन । स्थानीय तहका हरेक प्राथमिकीकरणका क्रियाकलाप संचालनमा तथ्यांकले महत्वपूर्ण भुमिका खेल्ने हुँदा सोको संकलन र अभिलेख राख्ने कार्यमा भुमिका अगाडि वढाउन आवश्यक छ । तथ्यांक वेगर प्राथमिकतामा राखिएका योजना, बजेट, प्रक्रिया र कार्यान्वयनले उचित सार्थकता नपाउने हुँदा यस तर्फ पालिकाले अभिलेख व्यवस्थापन गर्न जरुरी छ ।</p>	

सि.नं.	विवरण	रकम																				
	गाउँपालीकाको समग्र रोडम्याप योजना, प्रोफाइल, रणनीतिगत योजना र कार्यक्रम तयारीमा तथ्याङ्क आवश्यक पर्ने देखिदाँ यस तर्फ अभिलेख बनाई कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याउन आवश्यक छ ।																					
११.	<p>लक्ष्य प्रगतीको स्थिति : आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २४ मा चौमासिक प्रगती विवरण पेश गर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले सञ्चालन गरेका वडा स्तरिय तथा नगर स्तरिय आयोजना मध्ये सबै आयोजनाको उपर्युक्त नियम बमोजिम अनुसूची-२ बमोजिमको ढाँचामा प्रगती विवरण दिएको देखिएन । गाउँपालिकाको वित्तिय प्रगती निम्नानुसार देखिन्छ : (रु.०००मा)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>सि.नं.</th> <th>कार्यक्रम</th> <th>बजेट</th> <th>खर्च</th> <th>खर्च प्रतिशत</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>समानिकरण अनुदान (राजस्व र प्रदेश समेत)</td> <td>१३७०८४</td> <td>१०५३६४</td> <td>७६.८६</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>सशर्त अनुदान</td> <td>१२४८१९</td> <td>१२३१५३</td> <td>९८.६६</td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>लाईन आईटम बजेट</td> <td>६४१६८</td> <td>६०३०६</td> <td>९३.९८</td> </tr> </tbody> </table>	सि.नं.	कार्यक्रम	बजेट	खर्च	खर्च प्रतिशत	१	समानिकरण अनुदान (राजस्व र प्रदेश समेत)	१३७०८४	१०५३६४	७६.८६	२	सशर्त अनुदान	१२४८१९	१२३१५३	९८.६६	३	लाईन आईटम बजेट	६४१६८	६०३०६	९३.९८	
सि.नं.	कार्यक्रम	बजेट	खर्च	खर्च प्रतिशत																		
१	समानिकरण अनुदान (राजस्व र प्रदेश समेत)	१३७०८४	१०५३६४	७६.८६																		
२	सशर्त अनुदान	१२४८१९	१२३१५३	९८.६६																		
३	लाईन आईटम बजेट	६४१६८	६०३०६	९३.९८																		
	वजेटमा भएको व्यवस्था अनुरूप कार्यक्रम, कार्य लक्ष्य, समय विच तादाम्यता मिलाई वित्तिय प्रगती अपेक्षापूर्ण बनाउन आवश्यक छ । वित्तिय समानिकरण अनुदानमा व्यवस्था भएको वजेट अनुरूप कार्यक्रम संचालन गर्न योजनाहरु तय गरेतापनि योजना पूर्ण रुपले सम्पन्न नगर्ने, योजना छनौट अनुरूप सम्झौता नगर्ने स्थितिले वजेट व्यवस्था पूर्णरुपमा खर्च नभएको स्थिति छ । पूर्वाधारजन्य सम्पत्तिमा खर्च गरी वित्तिय प्रगति अपेक्षापूर्ण बनाउन ध्यानाकर्षण गरिएको छ ।																					
१२.	<p>योजनागत लक्ष्या प्रगति : नगरपालीकाको २०७४।३।३० को सभावाट आर्थिक वर्ष २०७४।७५ मा आन्तरिक श्रोत तथा वित्तिय समानिकरण अनुदान समेत वाट विभिन्न ७ वडामा वडा स्तरिय योजना (आर्थिक / सामाजिक / पूर्वाधार / प्रकोप / लक्षित वर्ग)</p> <p>क) जम्मा योजना - ४८६ वटा ख) सम्झौता भएका योजना - ४७२ वटा ग) सम्झौता नभएका योजना - १४ वटा घ) सम्पन्न भएका योजना - ४७२ वटा ङ) क्रमागत योजना - ० वटा च) पेशकी बाँकी योजना - ० वटा</p> <ul style="list-style-type: none"> योजना बनाउने तर सम्झौता नगर्ने स्थितिले संचित कोषमा रु.३ करोड ९६ लाख वचत रहेको ४८६ (वडास्तर मात्र) , योजनामध्ये ४७२ वटा सम्पन्न देखिँदा योजनामा ९७ प्रतिशत प्रगति देखिएको छ । वचत रकमवाट पूँजिगत निर्माण गर्न स्थानिय तहको संरचना तयार भएकोमा पूँजिगत खर्चमा न्यूनता अपनाउनु उपयुक्त देखिँदैन । प्रणलीगत योजना छनौट गरिनु र सम्झौता हुन नसक्नुले संस्थाको कार्यसम्पादन स्थिति कमजोर हुन पुग्दछ । तसर्थ योजना समयमै सम्पन्न गर्ने र आवश्यकताको आधामा पहिचान गरी कार्यान्वयनमा ल्याउन विशेष ध्यानाकर्षण गरिएको छ । 																					
१३.	<p>सम्झौता नभएका योजना : सभावाट यो वर्ष स्वीकृत भएका योजना मध्ये १४ योजना उपभोक्ता वा सरोकारवाला सम्झौता गर्न नआएवाट छुट्टयाएको वजेट कार्यान्वयनमा आएको देखिएन ।</p>																					
१४.	<p>चौमासिक खर्च : आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २३ बमोजिम स्वीकृत भएको कार्यक्रममा नियम २५ बमोजिम चौमासिक प्रगति विवरण बनाई पेश गर्नुपर्ने र चौमासिक कार्यलक्ष्य तथा कार्यक्रम बमोजिम कार्यसम्पादन सम्पन्न गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालीकाले यस वर्ष कूल पूँजिगत खर्च रु.९ करोड ६२ लाख ७६ हजार गरेकोमा प्रथम चौमासिकमा रु.२७ लाख ३३ हजार अर्थात २.८३ प्रतिशत , दोश्रो चौमासिकमा रु.१ करोड ८२ लाख ४३ हजार अर्थात १८.९४ प्रतिशत र तेश्रो चौमासिकमा रु.७ करोड ५३</p>																					

सि.नं.	विवरण	रकम																																																		
	लाख १ हजार अर्थात ७८.२१ प्रतिशत खर्च गरेको छ । यसरी आषाढमा रु.४ करोड १० लाख १७ हजार अर्थात कूल खर्चमा ४२.६० प्रतिशत खर्च देखिएको छ । वर्षको अन्तमा आएर खर्चको चाप बढेको देखिएकोले सन्तुलित खर्च व्यवस्थापन भएको देखिएन । तेश्रो चौमासिकमा भएको अधिकांश खर्च आषाढमा भएको छ । कार्यको गुणस्तरियता सुनिश्चित गर्न अषाढमा खर्च गर्ने प्रवृत्तिमा सुधार गरिनुपर्दछ ।																																																			
१५.	<p>संस्थागत क्षमता विकास : आर्थिक वर्ष २०७४।७५ मा गाउँपालीकाले देहायको कार्यक्रम स्वीकृत गरी संस्थागत क्षमता विकास तर्फ निम्नानुसारको बजेट अनुमान तथा व्यवस्थापन गरेकोमा देहाय वमोजिम खर्च गरेको छ ।</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>सि.नं.</th> <th>कार्यक्रम</th> <th>बजेट</th> <th>खर्च</th> <th>प्रगति प्रतिशत</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>आवधिक योजना निर्माण</td> <td>७८३१००००</td> <td>८६३७१०६२</td> <td>११०.२९</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>भवन निर्माण खरिद । जग्गा</td> <td>१५००००००</td> <td>०</td> <td>०.००</td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>पूँजिगत अध्ययन अनुसन्धान कार्यक्रम</td> <td>४००००००</td> <td>१४७३४३५</td> <td>३६.८३</td> </tr> <tr> <td>४</td> <td>सवारी साधन खरिद</td> <td>६००००००</td> <td>५९७००३१</td> <td>९९.५०</td> </tr> <tr> <td>५</td> <td>फर्निचर खरिद</td> <td>१००००००</td> <td>९९००५३</td> <td>९९.००</td> </tr> <tr> <td>६</td> <td>मेशीनरी औजार । कम्प्यूटर</td> <td>६००००००</td> <td>५१८१५९८</td> <td>८६.३५</td> </tr> <tr> <td>७</td> <td>पूँजिगत सुधार खर्च</td> <td>४००००००</td> <td>६८७३८४</td> <td>१७.१८</td> </tr> <tr> <td>८</td> <td>म्याचिङ्ग फण्ड</td> <td>९००००००</td> <td>२८१५१६१</td> <td>३१.२७</td> </tr> <tr> <td></td> <td>जम्मा</td> <td>१२३३१००००</td> <td>१०३४८८७२४</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	सि.नं.	कार्यक्रम	बजेट	खर्च	प्रगति प्रतिशत	१	आवधिक योजना निर्माण	७८३१००००	८६३७१०६२	११०.२९	२	भवन निर्माण खरिद । जग्गा	१५००००००	०	०.००	३	पूँजिगत अध्ययन अनुसन्धान कार्यक्रम	४००००००	१४७३४३५	३६.८३	४	सवारी साधन खरिद	६००००००	५९७००३१	९९.५०	५	फर्निचर खरिद	१००००००	९९००५३	९९.००	६	मेशीनरी औजार । कम्प्यूटर	६००००००	५१८१५९८	८६.३५	७	पूँजिगत सुधार खर्च	४००००००	६८७३८४	१७.१८	८	म्याचिङ्ग फण्ड	९००००००	२८१५१६१	३१.२७		जम्मा	१२३३१००००	१०३४८८७२४		
सि.नं.	कार्यक्रम	बजेट	खर्च	प्रगति प्रतिशत																																																
१	आवधिक योजना निर्माण	७८३१००००	८६३७१०६२	११०.२९																																																
२	भवन निर्माण खरिद । जग्गा	१५००००००	०	०.००																																																
३	पूँजिगत अध्ययन अनुसन्धान कार्यक्रम	४००००००	१४७३४३५	३६.८३																																																
४	सवारी साधन खरिद	६००००००	५९७००३१	९९.५०																																																
५	फर्निचर खरिद	१००००००	९९००५३	९९.००																																																
६	मेशीनरी औजार । कम्प्यूटर	६००००००	५१८१५९८	८६.३५																																																
७	पूँजिगत सुधार खर्च	४००००००	६८७३८४	१७.१८																																																
८	म्याचिङ्ग फण्ड	९००००००	२८१५१६१	३१.२७																																																
	जम्मा	१२३३१००००	१०३४८८७२४																																																	
१५.१	पालीकाको जनप्रतिनिधि, कार्य , व्यवस्थापन लगायतका कार्यहरु तत्काल सूचारु गर्न बोलपत्र गर्ने समय नरहेको कारण मेशिनरी औजार तथा फर्निचर फर्निसिङ्गको कार्य कोटेशनको आधारमा सुचिकृत सप्लायर्स सँग खरिद गर्ने निर्णय गरे वमोजिम पालीकाले यो वर्ष ल्यापटप, डेक्सटप, एसेसरिज, कुर्सि, सोलार, टेबुल, सोफा, फर्निसिङ्गका विभिन्न सामान लगायत कोटेशनको आधारमा पटक पटक रु.६० लाख २५ हजारका सामान खरिद गरी व्यवस्थापन गरेको छ । बजेट व्यवस्था अनुरूप शुरुमै आवश्यकताको पहिचान र खरिद प्रक्रियाको छनौट गरी प्रतिस्पर्धात्मक रुपले खरिद गरी मित्वययीता अपनाउनुपर्नेमा पटक पटक खरिद गरिनु उपयुक्त देखिएन ।																																																			
१५.२	आर्थिक वर्ष २०७४।७५ मा गाउँपालीकाले १ सवारी साधन रु. ४९५९२१०।०० र ४ मोटरसाइकल खरिद रु. १०१०८२१।०० मा खरिद गरेको छ । अनुदानबाट यो वर्ष निर्माण कार्यको लागि एक ब्याकलोडर रु. ३३१७७७।०० मा खरिद भएको छ ।																																																			
१५.३	यस पालीकाले कार्यालय भवन निर्माण तथा जग्गा खरिदको लागि रु.१ करोड ५० लाख बजेट व्यवस्था गरेकोमा जग्गा खरिद नभएको कारण भवन निर्माण पनि हुन नसकी छुट्याएको बजेट कार्यान्वयनमा आएको देखिएन । कार्यक्रममा बजेट व्यवस्था गर्ने तर कार्यक्रम वमोजिम खर्च अवलम्बन हुन नसकी बजेटलाई कार्यान्वयनमा नल्याउने हो भने बजेट र कार्यक्रम एवं नीतिको उपादेयता देखिएन । बजेट कार्यान्वयनमा ल्याई भौतिक पूर्वाधार सम्पन्न गरिनुपर्दछ ।																																																			
१५.४	पूँजिगत अध्ययन अनुसन्धान तर्फ यो वर्ष छाप -दक्छे-वैधा मोटरवाटो सर्भेको लागि रु. ९७६८०।०० र पालीका भित्र निर्माण हुने निजी तथा सार्वजनिक भवन निर्माण आचार संहिता सर्भेको लागि रु.४९६६३५।०० खर्च भएको देखिन्छ । परामर्शदाताबाट प्राप्त प्रतिवेदन वमोजिम निर्माण कार्यान्वयन तथा आचारसंहिता मापदण्ड बनाई उपयोगमा ल्याउनुपर्ने देखिन्छ ।																																																			
१६.	कर्मचारी व्यवस्था : निजामती सेवा ऐन, २०४९ वमोजिम कर्मचारी पदपूर्ति व्यवस्थापन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकामा रहने कर्मचारी दरवन्दी ६८ रहेपनि पदपूर्ति ६० रहेको देखिया भने ८ पद रिक्त रहेका छन । पदपूर्ती मध्ये १३ जना करारमा राखि कार्य संचालन गरिएको छ । पदपूर्ती गरी कार्यमा सहजीकरण ल्याउन आवश्यक छ ।																																																			
१७.	न्यायीक समिति : आर्थिक वर्ष २०७४।७५ मा न्यायीक समितिमा कूल ७ उजूरी निवेदन । मुद्दा ।																																																			

सि.नं.	विवरण	रकम
	केश । दर्ता भएको ४ निवेदनको कारवाही टुङ्गे लगाएको र ३ निवेदन प्रोसेसमा रहेको उल्लेख छ । स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ बमोजिम पर्न आएका निवेदनको निर्धारित समयमा कारवाही प्रक्रिया पुरा गरी न्यायीक समितिले अपनाउने निर्णय तथा कारवाही टुङ्गे लगाउनु पर्ने देखिन्छ । न्यायीक समितिमा विशेषतः माना चामल, अंश, जग्गा खिचलो, सम्बन्ध विच्छेद, कुटपिट, साध सिमान, सिमा विवाद, अनाधिकृत नक्सा, खानलाउन पाँउ लगायतका निवेदन परेको देखिन्छ । प्रक्रियागतमा रहेका मुद्दा फछ्यौट तर्फ सक्रियता अपनाउन जरुरी देखिन्छ ।	
१८.	एकीकृत विवरण : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७२ बमोजिम प्रत्येक आर्थिक वर्ष र आय व्ययको एकिकृत लेखा बनाई पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले तयार गरेको एकिकृत आर्थिक विवरणमा सबै विषयगत क्षेत्रको कारोबार समेटेको छैन । विगतमा गाविसमा प्राप्त विउपूजि लगायतको हिसाव समूहवाट लिएको देखिएन ।	
१९.	वित्तीय जवाफदेहिता पालना : आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ४५ मा अधिकार प्राप्त अधिकारीले सरकारी रकम निकासी दिँदा वा खर्च गर्दा नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारीता र औचित्यको दृष्टिकोणले आम्दानी, खर्च, लेखा र त्यसको जिन्सी, नगद मौज्जात तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी व्यवस्था र नियम पर्याप्त छन् र तिनीहरूको पालना गरिएको छ भन्ने कुरामा विश्वस्त हुनुपर्ने उल्लेख छ । गाउँपालिकाले नियम विपरीत हानी नोक्सानी हुनेगरी खर्च गरेको तथा नियमावलीको पालना नगरेको अवस्था देखिन आएन । वित्तिय जवाफदेहिताको सूचीगत विवरण यसैसाथ संलग्न छ । जवाफदेहिताको गणना नम्बरलाई सार्थक तुल्याउन जवाफदेहिता र उत्तरदायीपूर्ण स्थितिमा सुधार गर्नुपर्ने देखियो ।	
२०.	बक्यौता रकम असुली : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ९ मा वित्तिय अधिकार क्षेत्र अन्तर्गत विभिन्न कर तथा शुल्क लगाउने र आय ठेक्का वापत बक्यौता रकम समेत असुली गर्ने व्यवस्था छ । उठ्नुपर्ने रकमको आयगत लगत तयार गरेको छैन । आय ठेक्का, सम्पत्ती विक्रि, मालपोत, अन्तशुल्क, आय ठेक्का, कर दस्तुरको वडागत लागत तयार नगरेवाट बक्यौता देखिन सक्ने अवस्था रहेन । उठ्नुपर्ने राजस्वको समष्टिगत लगत तयार गरी उठ्नुपर्ने र वास्तविक प्राप्तीको अभिलेख तयार गर्नुपर्ने र सोही अनुसार आयको लेखाङ्कन तथा प्राप्त हुनुपर्ने आयको लेखा हिसाव तयार गर्ने तर्फ विशेष रूपमा ध्यान दिनुपर्दछ । मालपोत तथा व्यवसायवाट उठ्ने राजस्वको लगत तयार गरेको छैन । लगत तयार गरिनुपर्दछ ।	
२१.	आन्तरिक आय : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले गाउँपालिकामा प्राप्त हुने आन्तरीक आय समेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाले यस वर्ष वटा वडा कार्यालय मार्फत मालपोत, सिफारीस दस्तुर, पञ्जीकरण, हुंगा, बालुवा, डोजर, व्यवसाय दर्ता लगायतका शीर्षकमा रु. ४६७३९६२/- राजश्व असूली गरेको विवरण पेश गरेको छ । वडागत रूपमा राजस्वको लक्ष्य निर्धारण गरेको छैन । वडागत रूपमा राजस्वको लक्ष्य निर्धारण गरिनुपर्दछ ।	
२२.	राजश्वको अभिलेख : आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५ को परिच्छेद ४ दफा १२ र १३ ले राजस्वको अभिलेख अध्यावधिक गरी सोको लेखापरीक्षण गराउने जिम्मेवारी कार्यालय प्रमुखको हुने व्यवस्था रहेको छ । गाउँपालिकाले यस वर्ष राजश्व आम्दानी तर्फ म.ले.प.फा.नं. १०८ र २३ नराखेको तथा दैनिक राजश्व असूलीको भौँचर उठाएको देखिएन । नियमावलीको व्यवस्था अनुसार म.ले.प.फा.नं. १०८ र म.ले.प.फा.नं. २३ राखि राजश्व असूली लेखा व्यवस्थित गर्नुपर्दछ । साथै असुली रकम असुल भएको भोलीपल्ट दाखिला गर्नुपर्नेमा वडा कार्यालयले मासिक/त्रैमासिक रूपमा दाखिला गर्ने गरेको देखियो । असुली रकम नियमानुसार समयमै दाखिला गर्नुपर्दछ । आम्दानी जस्तो संवेदनशिल विषयमा गम्भिर भई अनिवार्य रूपमा राख्नुपर्ने दैनिक आम्दानी एवं बैङ्क दाखिला खाताहरूको प्रयोग गरी आन्तरिक आयलाई व्यवस्थित बनाउनु पर्ने देखिन्छ ।	
२३.	रसीद नियन्त्रण खाता : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अनुसार स्थानीय तहले	

सि.नं.	विवरण	रकम
	आन्तरिक आम्दानी हुने रकमहरूको नगदी रसिद काट्टी गरी त्यसलाई दैनिक आम्दानी किताबमा प्रविष्ट गरी तोकिएको समयमा बैङ्क दाखिला गर्नुपर्दछ । कार्यालयले राजश्व असूलीमा प्रयोग हुने रसिद के कति छपाई गर्यो, गत विगतका कति रसीद बाँकी थिए र यो वर्ष कति खर्च भई के कति आगामी वर्षको लागि जिम्मेवारी सारेको छ तथा वडाहरुमा के कति रसीद पठाएको हो सो खुल्ने रसीद नियन्त्रण खाता राख्ने नगरेकोले राजश्व असूलीमा प्रयोग हुने रसिद उपर्युक्त ढङ्गबाट प्रयोग भएको छ भन्न सकिने आधार भएन । रसिदको प्रयोगलाई व्यवस्थित बनाइनुपर्दछ ।	
२४.	सम्पत्ति हस्तान्तरण : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९७, ९८ र १०४ अनुसार विषयगत कार्यालयको चल-अचल सम्पत्ति, दायित्व तथा अभिलेख त्यसरी कायम भएका गाउँपालिका वा नगरपालिकामा स्वतः हस्तान्तरण हुने व्यवस्था छ । यसरी हस्तान्तरण हुने सम्पूर्ण सम्पत्तिको अभिलेख तथा जिन्सी लगत खाता २०७५ असार मसान्त भित्र स्थानीय तहले तयार गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा पालिकाले वडागत समेत सम्पत्तिको अभिलेख तथा जिन्सी लगत तयार नगरेको, कम्प्युटर, ल्यापटप, प्रिन्टर, मोबाइल फोन सेट र अन्य फर्निचर जस्ता मूल्यवान समानहरु जिम्मेवारी सार्ने गरेको पाईएन । यसरी जिन्सी मालसामानको आम्दानी नजनाउँदा जिन्सी मालसामानहरु हराउन, हिनामिना हुन सक्ने हुँदा खरिद गरिएका मालसामानहरुको प्रकृति अनुसार सम्बन्धित जिन्सी खातामा आम्दानी जनाई जिन्सी खाता अद्यावधिक गर्नुपर्दछ । स्वास्थ्य , सेवा केन्द्र , शिक्षा तथा पालीका अर्न्तगतको विभिन्न सम्पत्तिको लगत तयार गरी अभिलेख समेत राखीनुपर्दछ ।	
२५.	बरबुभारथ : मन्त्रालयको मिति २०७३।१२।२५ को आर्थिक कारोबार तथा खाता सञ्चालन सम्बन्धमा थप स्पष्ट पारिएको परिपत्रको दफा १७ बमोजिम गाउँपालिका तथा नगरपालिकामा समाहित भएका साविकका गाउँ विकास समिति तथा पालिकाको नाममा रहेको पेशकी तथा बेरुजु अभिलेख समायोजन भएको पालिकामा कायम गरी नियमानुसार पेशकी फछ्यौट तथा बेरुजु सम्परीक्षण कार्य गर्नुपर्नेमा यस पालिकामा समाहित भएका साविकका विषयगत कार्यालयको बेरुजु लगत तथा सम्परीक्षणको अभिलेख गाउँपालिकाले एकिन गरी अद्यावधिक नगरेकोले पालिकाले उक्त व्यवस्थाको कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ । एकिकृत विवरण तयार गर्नुपर्दछ ।	
२६.	स्रोत नक्सांकन : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४को दफा ११ बमोजिम प्रत्येक गाउँपालिका र नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको शैक्षिक, भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक स्रोत अर्न्तगत खानी, जंगल तथा अन्य स्रोत, पूर्वाधार अर्न्तगत सडक, पुल, खानेपानी लगायतको अभिलेख तथा स्रोत नक्सांकन वा गाउँपालिकाको प्रोफाइल तयार गर्नुपर्नेमा सो तयार गरेको पाईएन ।	
२७.	उपभोक्ता समिति : सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७ अनुसार उपभोक्ता समितिबाट काम गराउँदा सम्पन्न निर्माण कार्यको सञ्चालन उपभोक्ता समितिले गर्नु पर्ने, खर्चको सूचना सार्वजनिक गर्नु पर्ने, निर्माण कार्यमा लोडर, एक्साभेटर, मेशीनहरू प्रयोग गर्न नहुने व्यवस्था छ । उपभोक्ता समितिबाट तोकिएको जनसहभागिता नजुटाउने साथै कार्यालयबाट गर्ने भुक्तानीमा आनुपातिक कट्टी नगर्ने जटिल प्राविधिक पक्ष समावेश भएका आयोजना उपभोक्ता समितिबाट सञ्चालन गर्ने, योजना हस्तान्तरण नहुने तथा खर्च सार्वजनिक नगर्ने जस्ता कानूनले तोकेका कार्य पूर्ण रूपले अवलम्बन गरेको देखिएन ।	
२८.	कल्याण कोष : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका कर्मचारीले निजको सेवाशर्त तथा कानून बमोजिम अवकास हुँदा प्राप्त गर्ने योगदानमा आधारित उपादान, औषधिउपचार लगायतका सुविधा उपलब्ध गराउन अवकास कोषको स्थापना गर्ने व्यवस्था छ । कोषको व्यवस्था अनुरूप स्थानीय तहले कार्यालयलाई कोषको लागि आवश्यक पर्ने रकम जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालीका अर्न्तगत कार्यरत स्थानीय सेवाका कर्मचारीको लागि सेवा वा पद वाट अलग हुँदा दिनुपर्ने अवकास सुविधाको कोष स्थापना	

सि.नं.	विवरण	रकम
	नगरेको र यो वर्ष यस्तो दायित्व सिर्जना गरेको छैन । ऐनमा भएको व्यवस्था पालना गरिनुपर्दछ ।	
२९.	अवकाश कोष : पालीकाले स्थानीय सेवाको कर्मचारीले निजको सेवा शर्त सम्बन्धि कानून वमोजिम अवकाश हुदाँ प्राप्त गर्ने योगदानमा आधारित उपदान वा निवृत्ति भरण , औषधी उपचार लगायतका सुविधा उपलब्ध गराउन एक अवकाश कोष स्थापना गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । उक्त अवकाश कोषमा स्थानिय तहले आफ्नो दरवन्दीमा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारीले खाईपाई आएको मासिक तलववाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो रकम वरावरले हुन आउने रकम थप गरी जम्मा समेत गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सेवा वा पदवाट कर्मचारी अलग हुदाँ उक्त कोषवाट खर्च लेखी सुविधा उपलब्ध गराउने व्यवस्था स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ मा उल्लेख छ । ऐन प्रारम्भ भएको २०७४ आश्विन २९ अर्थात कार्तिक देखी १० प्रतिशतको योगदान व्यवस्था अपनाउनुपर्नेमा अपनाएको देखिएन । कानूनको व्यवस्था तत्काल पालना गरिनुपर्दछ ।	
३०.	सामाजिक सुरक्षा भत्ता : संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको पंस. ०७४।०७५, चं नं. १०६४ मिति ०७५।३।३१ पत्रानुसार शसर्त अनुदानको रकम मध्ये खर्च नभई बाँकी रहेमा संघिय संचितकोमा फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाँउपालिकालाई यस वर्ष सामाजिक सुरक्षा तर्फ रु. ५४४३०००।०० वजेट व्यवस्था अनुरूप निकाशा भएकोमा रु. ४६०६९६००।०० खर्च भएको देखिन्छ । सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७२ को परिच्छेद-६ दफा १८ (क) मा केन्द्रिय पञ्जिकरण विभागले भत्ता पाउने लाभग्राहीको सम्पूर्ण विवरण व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा प्रविष्टी गराउने र दफा १८(ग) मा उक्त पद्धति लागू भएपछि, सबै विवरण सो प्रणालीमा प्रविष्टी गरी अद्यावधिक गर्ने जिम्मेवारी सामाजिक सुरक्षाको अख्तियारी पाउने सम्बन्धित स्थानीय तहको हुने व्यवस्था गरेको छ । केन्द्रिय पञ्जिकरण विभागले व्यवस्था गरे अनुरूप गाँउपालिकाले लाभग्राहीको विवरण व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा अद्यावधिक गरी बैङ्क मार्फत भत्ता वितरण गरेको छ ।	
३६.१	व.उ.शि.नं. ३६५०१५३ जेष्ठ नागरिक दीघ सेवा सम्मान र सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रममा खर्च रु. ४६०६९६००।०० मध्ये रु. १४४३२००।०० दलित वालवालीका पोषण भत्तामा खर्च भई अन्य रु. ४४६२६४००।०० जेष्ठ नागरिक तथा दीघ सेवा सम्मान र सामाजिक सुरक्षा तर्फ वितरण गर्नको लागि मुक्तानाथ विकास बैंक, मिर्मि र गरिमा विकास बैंक विर्घामा जम्मा भएकोमा ति बैंकवाट कति वितरण भई कति रकम बाँकी छ सो को २०७५ आषाढ मसान्तको बैंक स्टेटमेन्ट लिई बैंकमा बाँकी देखिएको रकम संघिय (वेरूजू) खातामा दाखिला गरि प्रमाण पेश गर्नुपर्दछ ।	
३१.	वातावरणीय प्रभाव : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ मा गाँउपालिका क्षेत्रमा स्थल, जल, वायू तथा ध्वनी प्रदुषण नियन्त्रण गरी वातावरण संरक्षण गर्ने कार्यमा सहयोग गर्ने गराउने कर्तव्य तोकेको छ । नगरपालीकाले यो वर्ष वातावरण संरक्षण तथा विपद व्यवस्थापन तर्फ रु. ६५ लाख वजेट तय गरेकोमा वातावरण संरक्षणको एकीकृत दीर्घकालीन योजना तयार गरेको छैन । सालबसाली सरसफाईको काममा नगरक्षेत्रको सडक सफाई, फोहोर संकलन गरी हुवानी केन्द्रमा जम्मा गर्ने, नियमित सरसफाई, दैनिक ढल निकास खोल्ने कार्य, सिनो व्यवस्थापन, भूस्याहा कुकुर नियन्त्रण, लास व्यवस्थापन, चाडपर्व, शनिवार नगर र नदी सरसफाई पर्दछन् । ढल निर्माणको एकीकृत बहु वर्षे योजना र प्रगती पेश भएन । सोलार बत्ती, मोटोराइज ट्राइसाईकल, ब्यालर, कम्पोष्ट प्लान्ट सचेतना लगायतको अभियान सञ्चालन गरी ग्रामीण वातावरण सुधार गर्ने कार्य भएको छैन । वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनलाई ध्यान दिई कार्यक्रम संचालन गरिनुपर्दछ ।	
३२.	प्राकृतिक तथा व्यवसाय कर : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५८ मा नगरपालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न व्यवसाय गर्ने व्यक्तिवाट व्यवसाय कर उठाउनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाको कार्यालयले व्यवसायीहरुको लगत राखी राजस्व असुल गर्नुपर्नेमा व्यवसायीहरुको लगत राखेको सम्पूर्ण व्यवसायीहरुवाट कर रकम संकलन	

सि.नं.	विवरण	रकम																												
	गरेको पाईएन । पालिकाले व्यक्तिगत स्वघोषणाका आधारमा मात्र व्यवसाय दर्ता र नविकरण गर्ने गरेको तथा व्यवसाय दर्ता नभएका व्यवसायहरूको अनुगमन गरेको पाईएन । लेखापरीक्षणका क्रममा पालिकामा अवस्थित व्यवसायी संस्थाहरूको व्यवसाय दर्ता भएको प्रमाण लेखापरीक्षणार्थ पेश नभएकोले व्यवसाय कर एकिन गर्न सकिएन । गाँउपालिका क्षेत्र भित्रका व्यावसायलाई व्यवसायीको अभिलेख राखि करको दायराभित्र ल्याउनु पर्दछ ।																													
३३.	मनोरञ्जन कर : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६४ बमोजिम सिनेमा, भिडियो हल, सांस्कृतिक प्रदर्शन हल, संगीत, थियटर मनोरञ्जन प्रदर्शन स्थल, ऐतिहासिक स्थलको प्रवेश शुल्कमा कर लिनूपर्ने व्यवस्था छ । आर्थिक वर्ष २०७४।७५ मा पालिकाले जलयात्रा लगायत पालीकाको क्षेत्रभित्रवाट उठ्नु पर्ने मनोरञ्जन कर एकिन गरि असुल गर्नुपर्दछ । आलमदेवी, मिर्मि जलयात्रा, भ्यूटावर जस्ता पर्यटकिय स्थलको लागि आवश्यक व्यवस्था हुनुपर्दछ ।																													
३४.	तलवी प्रतिवेदन : स्थानिय सरकार संचालन ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानीय तह अर्न्तगतका कर्मचारीहरूको वार्षिक तलवी प्रतिवेदन आन्तरीक लेखापरीक्षकवाट पारीत गराई तलब खर्च लेख्नुपर्नेमा कार्यालयले सम्पूर्ण कर्मचारीको तलवी प्रतिवेदन पारीत नगरी तलब खर्च लेखेको छ । तलवी प्रतिवेदन पारित गरेर मात्र तलब खर्च लेख्नुपर्दछ ।																													
	पूँजिगत ठेक्का व्यवस्थापन तर्फ :																													
३५.	चालु प्रकृतिका खर्चलाई पूँजिगत खर्चमा विनियोजन : वर्षभरमा कार्य सम्पादन गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने पूँजिगत प्रकृति जून आगामी दिनमा प्रतिफल दिन्छ त्यस्तो योजना छनौट गरी समग्र नगरपालीकाको पूँजिगत संरचना सम्वन्धि स्थायीत्व प्रदान गर्न आमूलरुपले प्रतिफल दिने र पूँजिको निर्माण हुने एवं वस्तु तथा प्राप्त भएको सेवा र उपलब्धीका उपयोगिताको सिर्जना हुने गरी पूँजिगत योजना छनौट गर्नुपर्नेमा पूँजिगत वजेटमा चालु प्रकृतिका विशुद्धरुपले उपयोगिता नदिने योजना छनौट गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनु उचित देखिएन । आर्थिक वर्ष २०७४।७५ मा स्वीकृत भएका योजना पूर्ण रुपले पूर्वाधार विकास सँग सम्वन्धित देखिएनन । जात्रा, सम्मान , यात्रा, जागरण, भ्रमण, महोत्सव, खेलकुद, म्यूजिक, रोपाई लगायतका प्रतिफल विहिन योजना छनौट गरी पूँजिगत वजेट वाट यस्ता कार्यक्रम संचालन गरिनु उपयुक्त हुदैन । यस्ता कार्यक्रमवाट वस्तुमा उपयोगिताको सिर्जना नगर्ने हुदाँ पूँजि निर्माण हुने संभावना न्यून रहने गर्दछ । पूँजिगत वजेटमा चालु प्रकृतिको खर्च गरिनुले मूल्यको सार्थकता नरहने र अनुदानको समावेशी विकास पनि हुन नसक्ने स्थितिले समग्र पूर्वाधार विकासमा असर परेको छ । चालु प्रकृतिका वितरण कारी खर्चलाई प्रश्रय नदिन र अगामी दिनमा यस्ता कार्यक्रम नियन्त्रण गर्न नगरपालीका गाँभिर वन्न आवश्यक छ । यस सम्वन्धि वडागत उदाहरण देहाय वमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।																													
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>सि.नं.</th> <th>कार्यक्रम</th> <th>वडा नं.</th> <th>रकम</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>तिजगित तथा नृत्य प्रतियोगिता</td> <td>२</td> <td>४००००.००</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>बाल सचेतना उद्घोषण तालीम</td> <td>२</td> <td>५००००.००</td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>अक्षित वर्ग सशक्तिकरण कार्यक्रम</td> <td>१</td> <td>१०००००.००</td> </tr> <tr> <td>४</td> <td>जेष्ठ नागरिक सम्मान</td> <td>४</td> <td>२०००००.००</td> </tr> <tr> <td>५</td> <td>सामाजिक परीक्षण तालीम</td> <td>४</td> <td>१५००००.००</td> </tr> <tr> <td>६</td> <td>जेष्ठ नागरीक सम्मान कार्यक्रम</td> <td>२</td> <td>१०००००.००</td> </tr> </tbody> </table>	सि.नं.	कार्यक्रम	वडा नं.	रकम	१	तिजगित तथा नृत्य प्रतियोगिता	२	४००००.००	२	बाल सचेतना उद्घोषण तालीम	२	५००००.००	३	अक्षित वर्ग सशक्तिकरण कार्यक्रम	१	१०००००.००	४	जेष्ठ नागरिक सम्मान	४	२०००००.००	५	सामाजिक परीक्षण तालीम	४	१५००००.००	६	जेष्ठ नागरीक सम्मान कार्यक्रम	२	१०००००.००	
सि.नं.	कार्यक्रम	वडा नं.	रकम																											
१	तिजगित तथा नृत्य प्रतियोगिता	२	४००००.००																											
२	बाल सचेतना उद्घोषण तालीम	२	५००००.००																											
३	अक्षित वर्ग सशक्तिकरण कार्यक्रम	१	१०००००.००																											
४	जेष्ठ नागरिक सम्मान	४	२०००००.००																											
५	सामाजिक परीक्षण तालीम	४	१५००००.००																											
६	जेष्ठ नागरीक सम्मान कार्यक्रम	२	१०००००.००																											
३६.	मर्मत संभार : पालीकाले संचालन गरेको योजनाहरु मर्मत संभार गरी दीगो व्यवस्थापन गर्ने कार्यको लागी मर्मत संभार कोष कार्यविधि तयार नगरेको र विपद व्यवस्थापन तर्फ छुट्टै कोष तथा सोको कार्यविधि बनाई सो कोषमा खर्च तथा आमदानी लेखांकन नगरी पूँजिगत शिर्षकमा खर्च लेखेको देखिन्छ । कार्यविधि तथा मापदण्ड तयार गरी कोष कार्यान्वयनमा ल्याईनु पर्दछ । कार्यविधि तयार गरी कोष परिचालन गर्नु आवश्यक देखिएको छ ।																													

सि.नं.	विवरण	रकम																																												
३७.	कर व्यवस्था : एकिकृत सम्पत्ति करको व्यवस्थापन हुन नसकेको, घर वहालको हकमा लगत तयार नगरेवाट वहाल करको असूली नरहेको , गा.पा. क्षेत्र भित्र व्यापार , व्यवसाय सेवामा पूँजिगत लगानी र आर्थिक कारोवारको आधारमा कर लगाउने व्यवस्था अनुरूप पेशा व्यवसायको लगत तयार नगरेको, जडीवुटी, कवाडी र जीवजन्तु करको आय ठेक्का व्यवस्थापन नगरेको, सवारी साधन कर व्यवस्थापन नभएको र आर्थिक वर्ष २०७४।७५ मा शुल्क नउठेको, पार्किङ्ग शुल्कवाट आय प्राप्त नगरेको अवस्था छ । आय प्राप्तीको दायरा वृद्धि गरी राजस्व संकलनमा लक्षित स्थिति पुरा गर्न आवश्यक देखिन्छ ।																																													
३८.	सडक बोर्ड नेपाल: यो वर्ष सडक बोर्ड नेपालबाट मिर्मि क्याम्पस रोड निर्माण र अर्चले बनकोशी भूस्तुङ्ग सडकको लागि ७०:३० को संयुक्त साभेदारी लागतमा यो वर्ष व्यवस्था भएको बजेट र.३५९,०००।०० मा गाँउपालीका थप रु.१५३८६०।०० गरि रु ५१२८६०।०० मध्ये यो वर्ष १ सडक (बनकोशी) मा रु.१५४०००।०० खर्च भुक्तानी गरेको छ । साभेदारी लागत बमोजिम निर्माण को खर्च आधारमा संयुक्त बजेट तथा लागत बमोजिम आर्थिक वर्ष २०७५।७६ मा बाँकी रकम जिम्मेवारी र खर्च गर्ने जनाएको छ ।																																													
	चालु तर्फ:																																													
३९.	गत विगत आ.व.को भुक्तानी: कुनै पनि विगत आ.व.को भुक्तानी गर्दा म.ले.प.फा.नं १८ प्रमाणित गरेर मात्र भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर कार्यालयले देहायबमोजिमको गत आ.व.२०७३।०७४ को भुक्तानी गरेकोले नियमसंमत नदेखिएको रु.....	१७२०००.००																																												
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>क्र.स</th> <th>गो.भौ.नं, मिति</th> <th>विवरण</th> <th>रकम</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>६,०७४/६/८</td> <td>वडा नं १ को वैठक भत्ता</td> <td>६०००.००</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>४०,०७४/८/२९</td> <td>वडा नं २ को वैठक भत्ता</td> <td>१४०००.००</td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>६,०७४/६/८</td> <td>वडा नं ३ को वैठक भत्ता</td> <td>१२०००.००</td> </tr> <tr> <td>४</td> <td>६,०७४/६/८</td> <td>वडा नं ४ को वैठक भत्ता</td> <td>१८०००.००</td> </tr> <tr> <td>५</td> <td>६,०७४/६/८</td> <td>वडा नं ५ को वैठक भत्ता</td> <td>१००००.००</td> </tr> <tr> <td>६</td> <td>६,०७४/६/८</td> <td>वडा नं ६ को वैठक भत्ता</td> <td>१००००.००</td> </tr> <tr> <td>७</td> <td>६,०७४/६/८</td> <td>वडा नं ७ को वैठक भत्ता</td> <td>१२०००.००</td> </tr> <tr> <td>८</td> <td>६,०७४/६/८</td> <td>गाँउपालीका तर्फ</td> <td>९००००.००</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>जम्मा</td> <td>१७२०००.००</td> </tr> </tbody> </table>	क्र.स	गो.भौ.नं, मिति	विवरण	रकम	१	६,०७४/६/८	वडा नं १ को वैठक भत्ता	६०००.००	२	४०,०७४/८/२९	वडा नं २ को वैठक भत्ता	१४०००.००	३	६,०७४/६/८	वडा नं ३ को वैठक भत्ता	१२०००.००	४	६,०७४/६/८	वडा नं ४ को वैठक भत्ता	१८०००.००	५	६,०७४/६/८	वडा नं ५ को वैठक भत्ता	१००००.००	६	६,०७४/६/८	वडा नं ६ को वैठक भत्ता	१००००.००	७	६,०७४/६/८	वडा नं ७ को वैठक भत्ता	१२०००.००	८	६,०७४/६/८	गाँउपालीका तर्फ	९००००.००			जम्मा	१७२०००.००					
क्र.स	गो.भौ.नं, मिति	विवरण	रकम																																											
१	६,०७४/६/८	वडा नं १ को वैठक भत्ता	६०००.००																																											
२	४०,०७४/८/२९	वडा नं २ को वैठक भत्ता	१४०००.००																																											
३	६,०७४/६/८	वडा नं ३ को वैठक भत्ता	१२०००.००																																											
४	६,०७४/६/८	वडा नं ४ को वैठक भत्ता	१८०००.००																																											
५	६,०७४/६/८	वडा नं ५ को वैठक भत्ता	१००००.००																																											
६	६,०७४/६/८	वडा नं ६ को वैठक भत्ता	१००००.००																																											
७	६,०७४/६/८	वडा नं ७ को वैठक भत्ता	१२०००.००																																											
८	६,०७४/६/८	गाँउपालीका तर्फ	९००००.००																																											
		जम्मा	१७२०००.००																																											
४०.	नियम विपरितको वैठक भत्ता: गण्डकी प्रदेशको राजपत्रमा प्रकाशित स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यले पाउने सुविधाका सम्बन्धि ऐन, २०७४ को अनुसुचि २ मा पदाधिकारीले कुनैपनि प्रकारको कार्यपालीका तथा सभाको वैठक भत्ता तथा सुविधा लिन नपाउने व्यवस्था छ । तर कार्यालयले ऐन पारित भएको मिति २०७५ वैशाख २४ गते पश्चात तपशिल बमोजिम वैठक भत्ता भुक्तानी गरेकोले नियम संमत नदेखिएको रु.....	६११०००.००																																												
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>सि.नं</th> <th>गो.भौ.मिति</th> <th>विवरण</th> <th>कुल खर्च</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>१४३,०७५/३/२१</td> <td>वडा नं १ को वैठक</td> <td>६३०००.००</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>१४७,०७५/३/२५</td> <td>वडा नं २ को वैठक</td> <td>३६०००.००</td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>११८,०७५/२/८</td> <td>वडा नं ३ को वैठक</td> <td>२२०००.००</td> </tr> <tr> <td>४</td> <td>१६४, ०७५/३/३१</td> <td>वडा नं ३ को वैठक</td> <td>३९०००.००</td> </tr> <tr> <td>५</td> <td>१६२,०७५/३/२९</td> <td>वडा नं ४ को वैठक</td> <td>४८०००.००</td> </tr> <tr> <td>६</td> <td>१३७,०७५/३/१९</td> <td>वडा नं ५ को वैठक</td> <td>१८०००.००</td> </tr> <tr> <td>७</td> <td>१५०,०७५/३/२७</td> <td>वडा नं ५ को वैठक</td> <td>३६०००.००</td> </tr> <tr> <td>८</td> <td>१२९,०७५/३/५</td> <td>वडा नं ६ को वैठक</td> <td>१८०००.००</td> </tr> <tr> <td>९</td> <td>१५७, ०७५/३/२९</td> <td>वडा नं ६ को वैठक</td> <td>१८०००.००</td> </tr> <tr> <td>१०</td> <td>१३८,०७५/३/१९</td> <td>वडा नं ७ को वैठक</td> <td>३६०००.००</td> </tr> </tbody> </table>	सि.नं	गो.भौ.मिति	विवरण	कुल खर्च	१	१४३,०७५/३/२१	वडा नं १ को वैठक	६३०००.००	२	१४७,०७५/३/२५	वडा नं २ को वैठक	३६०००.००	३	११८,०७५/२/८	वडा नं ३ को वैठक	२२०००.००	४	१६४, ०७५/३/३१	वडा नं ३ को वैठक	३९०००.००	५	१६२,०७५/३/२९	वडा नं ४ को वैठक	४८०००.००	६	१३७,०७५/३/१९	वडा नं ५ को वैठक	१८०००.००	७	१५०,०७५/३/२७	वडा नं ५ को वैठक	३६०००.००	८	१२९,०७५/३/५	वडा नं ६ को वैठक	१८०००.००	९	१५७, ०७५/३/२९	वडा नं ६ को वैठक	१८०००.००	१०	१३८,०७५/३/१९	वडा नं ७ को वैठक	३६०००.००	
सि.नं	गो.भौ.मिति	विवरण	कुल खर्च																																											
१	१४३,०७५/३/२१	वडा नं १ को वैठक	६३०००.००																																											
२	१४७,०७५/३/२५	वडा नं २ को वैठक	३६०००.००																																											
३	११८,०७५/२/८	वडा नं ३ को वैठक	२२०००.००																																											
४	१६४, ०७५/३/३१	वडा नं ३ को वैठक	३९०००.००																																											
५	१६२,०७५/३/२९	वडा नं ४ को वैठक	४८०००.००																																											
६	१३७,०७५/३/१९	वडा नं ५ को वैठक	१८०००.००																																											
७	१५०,०७५/३/२७	वडा नं ५ को वैठक	३६०००.००																																											
८	१२९,०७५/३/५	वडा नं ६ को वैठक	१८०००.००																																											
९	१५७, ०७५/३/२९	वडा नं ६ को वैठक	१८०००.००																																											
१०	१३८,०७५/३/१९	वडा नं ७ को वैठक	३६०००.००																																											

सि.नं.	विवरण				रकम
	११	१२	जम्मा		
	११	१५१,०७५/३/२८	बडा नं ७ को बैठक	१८०००.००	
	१२	१७५,०७५/३/२२	गाँउकार्यपालीका बैठक	२५९,०००.००	
			जम्मा	६११०००.००	
४१.	<p>पदाधिकारीको दोहोरो सुविधा: गण्डकी प्रदेशको राजपत्रमा प्रकाशित स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यले पाउने सुविधाका सम्बन्धि ऐन, २०७४ को दफा ८ मा सरकारी कोषबाट निवृत्तिभरण पाएको व्यक्ति, पदाधिकारी वा सदस्यमा निर्वाचित वा मनोनयन भएमा त्यस्तो पदाधिकारी वा सदस्यले निवृत्तिभरण वा यस ऐन बमोजिमको मासिक सुविधा मध्ये एउटा मात्र पाउने छ भन्ने व्यवस्था रहेको छ । दोहोरो सुविधा नलिएको आश्वस्तता प्रमाण पदाधिकारीहरुबाट पेश भएको पाइएन । पेन्सनको दोहोरो सुविधा लिए नलिएको यकिन गर्न सकिएन । आश्वस्तता प्रमाण लिई खर्च भएको पारीश्रमिक एकिन गरिनु पर्दछ ।</p>				
४२.	<p>म.स्वा.से.हरुको मासिक भत्ता: गाँउपालीकाले समानीकरणबाट गाँउपालीका भित्रका ३६ जना म.स्वा.से.हरुलाई मासिक रु.१०००।०० का दरले आ.व. ०७४।७५ मा रु.४३२०००।०० खर्च लेखेको पाइयो । यस्तो खर्चमा नियन्त्रण गरिनु पर्दछ ।</p>				
४३.	<p>वितरणमुखी खर्च: पूँजी निर्माणमा सहयोग नरहने, उत्पादनमा उपयोगिताको सृजना नगर्ने खर्चलाई नियन्त्रण गर्नुपर्नेमा विभिन्न संघ संस्था, समूह, क्लव लगायतलार्य कार्यक्रम र प्रयोजलका आधारमा नगरपालीकाले आर्थिक सहायता उपलब्ध गराएको छ । स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ मा समेत पूँजी सृजना नहुने खालका कार्यक्रम जुन वितरणमुखी र उपयोगिता नदिने स्थितिमा रहेका खर्च लाई निरुत्साहित गर्न आवश्यक देखिन्छ । ऐनमा संस्था, समूह, पर्व, जात्रा, यात्रा, विरामी, संस्कृति लगायतमा आर्थिक सहायता दिन सक्ने कानुनी अवस्था समेत छैन । यस्ता खर्चमा दैवी प्रकोप सम्बन्धी खर्च समेत समावेश भएकोमा दैवी प्रकोप सम्बन्धी खर्चलाई राज्यको नीति बमोजिम एकद्वार प्रणाली अपनाउनुपर्नेमा अपनाएको समेत देखिदैन । दैवी प्रकोप जिल्ला समितिबाट मात्र खर्च लेख्ने गरी एकद्वार मार्फत यस्तो खर्च वितरण गरेको नदेखिएकोले यसमा सुधार हुन आवश्यक छ । पालीकाले आ.व.२०७४।०७५ मा नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी गण्डक व्युरोलाई रु.३००००।०० सहित विभिन्न १६ जना व्यक्तिहरुलाई उपचार खर्च तथा राहात कार्यक्रम बापत रु.२३७०००।०० भुक्तानी गरेको पाइयो ।</p>				
	शिक्षा तर्फ:				
४४.	<p>जनहित मा.वि मा दोश्रो चौमासिक निकासो हुँदा १५ जना शिक्षकको लागि रु.१८,४५,६७२।८० मात्र निकासो गर्नुपर्नेमा रु.१९२४४२२।८० निकासो दिएबाट बढी निकासो भएको रकम असुल फिर्ता गरि संघिय संचित वेरुजु खातामा दाखिला गर्नुपर्ने रु.....</p>				७८७५०.००
४५.	<p>.देउराली माध्यामिक विद्यालयको तेश्रो चौमासिक निकासो हुँदा माग फाराम अनुसार मा.वि को रु.६५९७६.०। आधारभुतको रु.९७३४३१।१० कर्मचारीको रु.७६०००। बाल विकासको रु.२४०००। र पोशाकको रु.१०५०००। समेत रु.१८३८९९। मात्र निकासो गर्नुपर्नेमा रु.१८८६९९२। निकासो दिई बढी निकासो दिएको रकम रु.४८००१। उक्त विद्यालयबाट फिर्ता लिई संघिय वेरुजु खातामा दाखिला गर्नुपर्ने रु.....</p>				४८००१.००
४६.	<p>स्वास्थ्य तर्फ न्यानो भोला : आ.व. २०७४।०७५ मा गाँउपालीकाले १७९ थान न्यानो भोला खरिद गरेकोमा ६१ थान विर्घा स्वास्थ्य संस्थालाई पठाएको विर्घाको जिन्सी खाताबाट देखिन्छ । उक्त खरिद गरेका १७९ थान मध्ये ६१ थान वितरण भई ११८ थान जिन्सी मौज्जात रहेको देखिन्छ । खरिद मूल्य प्रतिथान मु.अ कर समेत रु.८९९।४८ का दरले रु.१०६९३८।६४ मुल्य वरावरका न्यानो भोला आ.व. २०७५।०७६ लाई जिम्मेवारी सारी जिन्सी खाता अद्यावधिक गरिनपर्दछ ।</p>				
५५.१	<p>विर्घा स्वास्थ्य चौकी गत वर्षको जिम्मेवारी रहेका ४० थान र यसवर्ष गाँउपालीकाबाट बुझि लगेको ६१ थान समेत १०१ थान न्यानो भोला आम्दानी मध्ये यो वर्ष ५१ थान खर्च भई</p>				

सि.नं.	विवरण	रकम																																																		
	रु.४४९७४। मूल्य वरावरको न्यानो भोला ५० थान जिन्सी खातामा मौज्दात देखिन्छ । उक्त बाँकी ५० थान न्यानो भोला आ.व २०७५।०७६ लाई जिम्मेवारी सारी जिन्सी खाता अद्यावधिक गरिनुपर्दछ ।																																																			
४७.	<p>पश्चिम नेपाल ग्रामिण खानेपानी तथा सरसफाई कार्यक्रम: ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई कार्यक्रम: यस कार्यक्रमको यो वर्ष नेपाल सरकार फिनल्याण्ड सरकारको सोभै भुक्तानी र गाँउपालीकाको संयुक्त साभेदारी लागतमा ग्रामीण खानेपानी तर्फ व्यवस्था भएको बजेट, निकास तथा खर्चको स्थिति निम्न छ :</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>पूँजीगत</th> <th>नेपाल सरकार</th> <th>फिनल्याण्ड सरकार</th> <th>गाँउपालीका</th> <th>जम्मा</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>बजेट</td> <td>४९५५०००.००</td> <td>२५०२०००.००</td> <td>२६९०५७५.००</td> <td>९३४७५७५.००</td> </tr> <tr> <td>निकास</td> <td>४९५५०००.००</td> <td>२५०२०००.००</td> <td>२६९०५७५.००</td> <td>९३४७५७५.००</td> </tr> <tr> <td>खर्च</td> <td>४९५५०००.००</td> <td>२५०२०००.००</td> <td>२६४८८०४.००</td> <td>९३०५८०४.००</td> </tr> <tr> <td>बाँकी</td> <td>०.००</td> <td>०.००</td> <td>४९७७४.००</td> <td>४९७७४.००</td> </tr> <tr> <td colspan="5">चालु</td> </tr> <tr> <td>बजेट</td> <td>९४९८०००.००</td> <td>६३९०००.००</td> <td>९६६८२८.००</td> <td>२३०३८२८.००</td> </tr> <tr> <td>निकास</td> <td>९४९८०००.००</td> <td>६३९०००.००</td> <td>९६६८२८.००</td> <td>२३०३८२८.००</td> </tr> <tr> <td>खर्च</td> <td>९४९८०००.००</td> <td>६३३६४०.००</td> <td>९६६३५७.००</td> <td>२२९७९९७.००</td> </tr> <tr> <td>बाँकी</td> <td>०.००</td> <td>५३६०.००</td> <td>४७९.००</td> <td>५८३९.००</td> </tr> </tbody> </table>	पूँजीगत	नेपाल सरकार	फिनल्याण्ड सरकार	गाँउपालीका	जम्मा	बजेट	४९५५०००.००	२५०२०००.००	२६९०५७५.००	९३४७५७५.००	निकास	४९५५०००.००	२५०२०००.००	२६९०५७५.००	९३४७५७५.००	खर्च	४९५५०००.००	२५०२०००.००	२६४८८०४.००	९३०५८०४.००	बाँकी	०.००	०.००	४९७७४.००	४९७७४.००	चालु					बजेट	९४९८०००.००	६३९०००.००	९६६८२८.००	२३०३८२८.००	निकास	९४९८०००.००	६३९०००.००	९६६८२८.००	२३०३८२८.००	खर्च	९४९८०००.००	६३३६४०.००	९६६३५७.००	२२९७९९७.००	बाँकी	०.००	५३६०.००	४७९.००	५८३९.००	
पूँजीगत	नेपाल सरकार	फिनल्याण्ड सरकार	गाँउपालीका	जम्मा																																																
बजेट	४९५५०००.००	२५०२०००.००	२६९०५७५.००	९३४७५७५.००																																																
निकास	४९५५०००.००	२५०२०००.००	२६९०५७५.००	९३४७५७५.००																																																
खर्च	४९५५०००.००	२५०२०००.००	२६४८८०४.००	९३०५८०४.००																																																
बाँकी	०.००	०.००	४९७७४.००	४९७७४.००																																																
चालु																																																				
बजेट	९४९८०००.००	६३९०००.००	९६६८२८.००	२३०३८२८.००																																																
निकास	९४९८०००.००	६३९०००.००	९६६८२८.००	२३०३८२८.००																																																
खर्च	९४९८०००.००	६३३६४०.००	९६६३५७.००	२२९७९९७.००																																																
बाँकी	०.००	५३६०.००	४७९.००	५८३९.००																																																
४८.	फिनल्याण्ड सरकारको यो वर्ष रु.३९४९०००।०० बजेट प्राप्त भएकोमा रु.३९३५६४०।०० खर्च भई ५३६०.०० मौज्दात रहेको छ । कार्यक्रमको निरन्तरता नहुने हो भने उक्त रकम दातालाई फिर्ता गर्नुपर्ने देखिन्छ।																																																			
४९.	<p>पेशकी बाँकी: आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ७६ मा कुनै पनि मालसामान खरिद गर्न तथा कुनै कार्य गर्न लिएको पेशकी मालसामान खरिद गरेको ७ दिनभित्र फछ्यौट गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । तर निम्न खानेपानी आयोजनाको लागि उपभोक्ता समितिलाई दिएको पेशकी रकम आ.व.को अन्त्यसम्म पनि फछ्यौट नभई बाँकी रहेकोले उक्त पेशकी रकम नियमानुसार फछ्यौट गर्नुपर्ने रु.....</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>सि. नं</th> <th>गो.भौ.नं, मिति</th> <th></th> <th>रकम</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>१०,०७५/१/३१</td> <td>बेलटारी गोकुना खानेपानी तथा सरसफाई योजना उपभोक्ता समिति</td> <td>९०००००.००</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>जम्मा</td> <td>९०००००/-</td> </tr> </tbody> </table>	सि. नं	गो.भौ.नं, मिति		रकम	१	१०,०७५/१/३१	बेलटारी गोकुना खानेपानी तथा सरसफाई योजना उपभोक्ता समिति	९०००००.००			जम्मा	९०००००/-	९,००,०००/-																																						
सि. नं	गो.भौ.नं, मिति		रकम																																																	
१	१०,०७५/१/३१	बेलटारी गोकुना खानेपानी तथा सरसफाई योजना उपभोक्ता समिति	९०००००.००																																																	
		जम्मा	९०००००/-																																																	
	पूँजीगत योजना तर्फ																																																			
५०.	भौ.नं.४९४ मिति २०७५।३।२५ श्री विरेन्द्र मा.वि. विद्यालयलाई प्राविधिक शिक्षालयको रुपमा स्थापना गर्न गा.पा.वाट बजेट रकम रु.१० लाख विनियोजन गरिएको र विद्यालय व्यवस्थापन समितिको बैठकले उक्त विनियोजित रकमवाट १८ महिने सब वोभरसियर कार्यक्रम संचालन गर्न वर्कसप निर्माण तथा आवश्यक सामान खरिद गर्ने कार्यमा खर्च भएको भनि रु.९७००००।०० भुक्तानी दिएको देखियो । उक्त कार्यक्रमको लागी डेल ल्यापटप ६ , प्रिन्टर १, दराज २ , बेन्च , डेक्स , टेबल, तार, भ्याकुम क्लीनर जस्ता सामान खरिद भएकोमा दाखिला रिपोर्ट पेश नभएको र वर्कसप निर्माण भएको प्राविधिक प्रतिवेदन पेश नभएकोले प्रमाण पेश गर्नुपर्दछ ।																																																			
५१.	आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम ९७ अनुसार उपभोक्ता समितिलाई निर्माण कार्य वा सेवाको काम दिँदा सम्भौता बमोजिम जनसहभागिताको अंश कट्टा गरेर मात्र भुक्तानी दिनुपर्ने व्यवस्था छ । गाँउपालीकाले आँधिमुहान स्टिमर बन्दरगाहा निर्माण समितिलाई ल.ई	४८३३९.००																																																		

सि.नं.	विवरण	रकम												
	रु.२१७०६४।०० भएको कार्यमा गाँउपालीका बाट रु.१९४०००।०० भुक्तानी गर्नेगरि सम्भौता गरेकोमा उक्त कार्य रु.१६२९५८।०० मा नै सम्पन्न भएकोले सो को अनुपातीक कट्टी गरि रु.१४५६६८।०० भुक्तानी गर्नुपर्नेमा रु.१९४०००।०० गरेकोले बढी भुक्तानी भएको रु.४८३३९.०० उपभोक्ता समितिबाट असुल गरि स्थानीय संचित कोष दाखिला गरको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.....													
५२.	<p>लागत सहभागिता : पूँजगत प्रकृतिको जून सूकै योजनामा जनताको लागत सहभागीता वा जनश्रमदान सहभागीता अपनाउने स्थानिय तहको नीति छ । सो नीति वमोजिम कार्यगर्दा जनतामा योजना र अनुदान प्रतिको अपनत्व रहन गई समग्ररूपमा पूँज निर्माणमा प्रभाव पर्दछ । सो अनुरूप अनुदान दिदाँ समेत कम्तिमा २० प्रतिशत लागत सहभागीता हुनुपर्नेमा कृषि कार्यक्रम वडा नं.७ सामुदायिक पावर टिलर खरिद योजनामा ५ वटा मिनि टिलर खरिद गरि वुटवल अटोमोवाइल, रुपन्देहिलाई रु.४००००।०० देहायका कृषक समूहलाई शत प्रतिशत अनुदानमा उपलब्ध गराएको छ । कृषक समूहहरूलाई शत प्रतिशत अनुदानमा वितरण गर्दा लागत सहभागीता जुटेको देखिएन । लागत सहभागीता नरहने गरी प्रविधि हस्तान्तरण गर्ने कार्य नीति अनुरूप पाईएन । प्रविधि प्रयोगमा ल्याएको प्रतिवेदन समेत र उपयोग फोटो समेत श्रेस्ता साथ नदेखिएकोले कुल खर्चको कम्तीमा २० प्रतिशतले हुने रु.८०००।०० नियम सम्मत नदेखिएको रु.</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>सि.नं.</th> <th>कृषक समूह</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>हरियाली महिला कृषक समूह</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>हातेमालो कृषक समूह</td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>उर्वरा तरकारी कृषक समूह</td> </tr> <tr> <td>४</td> <td>कालीगण्डकी कृषक समूह</td> </tr> <tr> <td>५</td> <td>प्रगतिशिल उर्वरा तरकारी कृषक समूह</td> </tr> </tbody> </table>	सि.नं.	कृषक समूह	१	हरियाली महिला कृषक समूह	२	हातेमालो कृषक समूह	३	उर्वरा तरकारी कृषक समूह	४	कालीगण्डकी कृषक समूह	५	प्रगतिशिल उर्वरा तरकारी कृषक समूह	८००००/-
सि.नं.	कृषक समूह													
१	हरियाली महिला कृषक समूह													
२	हातेमालो कृषक समूह													
३	उर्वरा तरकारी कृषक समूह													
४	कालीगण्डकी कृषक समूह													
५	प्रगतिशिल उर्वरा तरकारी कृषक समूह													
५३.	बेरुजू - गाउँपालिकाको प्रारम्भिक प्रतिवेदन अनुसार यो वर्ष असुल गर्नुपर्ने बेरुजू रु.१ लाख ५६ हजार, अनियमित बेरुजू रु.८ लाख ६३ हजार, प्रमाण कागजात पेश नभएको बेरुजू रु.२६ लाख ६९ हजार र पेशकी बाँकी देखिएको रु.२३ लाख ७० हजार समेत रु.६० लाख ५८ हजार बेरुजू कायम भएकोमा प्रतिक्रियाबाट रु.४९ लाख २० हजार फछ्यौट भई रु.१९ लाख ३८ हजार बेरुजू कायम भएको छ ।													
५४.	<p>अनुगमन तथा मूल्याङ्कन : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८४ ले बेरुजू फछ्यौट गर्नु व्यवस्था गरेकोमा निम्नानुसार देखिएको छ :</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>गत वर्षको बेरुजू रकम (रु) (A)</th> <th>यो वर्ष फछ्यौट (B)</th> <th>बाँकी (C=A-B)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">१०५</td> <td style="text-align: center;">१०५</td> <td style="text-align: center;">०</td> </tr> </tbody> </table>	गत वर्षको बेरुजू रकम (रु) (A)	यो वर्ष फछ्यौट (B)	बाँकी (C=A-B)	१०५	१०५	०							
गत वर्षको बेरुजू रकम (रु) (A)	यो वर्ष फछ्यौट (B)	बाँकी (C=A-B)												
१०५	१०५	०												
५५.	<p>अद्यावधिक बेरुजू स्थिति : गाँउपालीकाको आर्थिक वर्ष २०७४।७५ सम्मको फछ्यौट गर्न बाँकी बेरुजू स्थिति देहाय अनुसार रहेको छ :</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>गत वर्षसम्मको फछ्यौट गर्न बाँकी (रु) (C)</th> <th>यो वर्षको सं.पं बाट कायम बेरुजू रु.(D)</th> <th>यो वर्षको कायम बेरुजू (रु)(E)</th> <th>बाँकी (F=C+D+E)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">०</td> <td style="text-align: center;">०</td> <td style="text-align: center;">१९३८</td> <td style="text-align: center;">१९३८</td> </tr> </tbody> </table>	गत वर्षसम्मको फछ्यौट गर्न बाँकी (रु) (C)	यो वर्षको सं.पं बाट कायम बेरुजू रु.(D)	यो वर्षको कायम बेरुजू (रु)(E)	बाँकी (F=C+D+E)	०	०	१९३८	१९३८					
गत वर्षसम्मको फछ्यौट गर्न बाँकी (रु) (C)	यो वर्षको सं.पं बाट कायम बेरुजू रु.(D)	यो वर्षको कायम बेरुजू (रु)(E)	बाँकी (F=C+D+E)											
०	०	१९३८	१९३८											

अनुसूची: १

कालिगण्डकी गाउँपालिका स्याङ्जाको बेरुजू बर्गीकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)
२०७४।७५

(रु.हजारमा)

क्र. सं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	प्रारम्भिक बेरुजू			प्रतिक्रियाबाट फछ्यौट			वाँकी बेरुजू			वाँकी बेरुजू								
			दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	अशुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेशकी		
			सैदान्तिक	लगती		सैदान्तिक	लगती		सैदान्तिक	लगती			अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजश्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	कर्मचारी	अन्य	जम्मा
१.	स्याङ्जा	कालिगण्डकी गाउँपालिका	६०	२०	६०५८	०	१३	४१२०	६०	७	१९३८	१२७	८६३	४८	०	०	९११	०	९००	९००
२.									०	०	०					०			०	
३.									०	०	०					०			०	

अनुसूची- २

स्थानीय तह सञ्चित कोष विवरण
२०७४।७५

(रु.हजारमा)

क्र. सं.	स्थानीय तह	जिल्ला	आय				जम्मा आय	व्यय				मौज्दात
			गत वर्षको जिम्मेवारी	समानिकरण अनुदान	सशर्त तथा अन्य बजेट अनुदान	अन्य आय		चालु खर्च	पूँजीगत खर्च	अन्य खर्च	जम्मा खर्च	
			१	२	३	४	५ (२+३+४)	६	७	८	९ (६+७+८)	१० (१+५+९)
१.	कालीगण्डकी गाउँपालिका	स्याङ्जा	६३५५	१३७०८४	१८८९८७	४७७६	३३०८४७	१९५६८९	९६२७७	४९०१	२९६८६७	४०३३५
२.												